Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען!

היינט 8 זייטען!

נייער פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש-געזעלשאפטליכע טאג-צייטונג

Nr. 2·6 (948 | Łódź, Wtorek 9 Listopada 1926 | פירטער יאָהרגאַנג | לאָדז, דינסטאַג ג׳ כסלו תרפ״ז. | Nr. 256 (948

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24-71

100000 דאָלאַר פאַר יוד. קאָאָפּעראַטיווע בענק

סאָוויעט-רוסלאַנד רעגולירט די אַלטע רוסישע חובות?

נייע 100.000 דאָלאַר פאַר יודישע קאָאָפּעראַטיווע בענק.

בערלין, 8. (טעלעגראַפיש דורך יט״א) דער „פוּנדיישאָן" האָט בעשלאָסען איבערצושיקען נייע 100.000 דאָלאַר פאַר דער צענטראַלער באַנק פון די יודישע קאָאָפּעראַטיווען אין פּוילען. דאָס געלד איז שוין אַרויסגעשיקט געוואָרען קיין וואַרשאַ.

סאָוועט-רוסלאַנד רעגולירט די פּריוואַטע רוסישע הובות?

מאָסקווע, 8. (א.ט.ע) ליטווינאָוו האָט אַרויסגעשיקט אַ בריף צו דעם פּאָרזיצער פוּנ׳ם פערבאַנד פון די ענגלישע קרעדיטאָרען פון רוסלאַנד, טאַלבאָט, אין וועלכען ער דריקט אויס די האָפנונג, אַז אין דער נאָהנטער צייט וועט דעריגרייכט ווערען אַ פערשטענדיגונג, וועגען דער רעגולירונג פון די פּריוואַטע רוסישע חובות אין ענגלאַנד.

טאַלבאָט, וועלכער געפינט זיך איצט אין סאָוועט-רוסלאַנד אַלס אַ רעפּרעזענטאַנט פון אַן ענגלישער פירמע, האָט בעקומען אַ בעשטעלונג פון דער סאָוועט-רעגירונג אויף אַ מיליאָן רובל.

פערפלייצונגען, הוראַגאַנען, ערד-ציטערניש.

פּאַריז, 8 (א.ט.ע.) זייט 48 שעה דויערט אין צפון פראַנקרייך אַ שלאַקסרעגען און ס׳רייסען זיך אָפּ כמאַרעס. אַלע מזרח-צופליסען פון סיקוואַנע זענען אַרויס פון די ברעגען.

וועגען פערפלייצונגען טיילט מען מיט פון איטאַליען. דער פּאָרט באַרי איז איינגאַנצען פערגאָסען מיט וואַסער. 6.000 פאַמיליעס זענען געבליבען אָהן אַ דאַך איבער׳ן קאָפּ.

פּאַריז, 8 (ספּ. טעל.) פון מאַנילאַ ווערט מיטגעטיילט, אַז אַ הוראַגאַן האָט פערניכטעט די פּראָווינץ באַטאַנגאַ אויף די פיליפינער אינזלען 400 מענשען זענען אומגעקומען.

רוים, 8 (ספּ. טעל.) די טעלעפאָנישע פערבינדונג מיט באַרי איז צושטערט. אין שטאָדט הערשט אַ פינסטערניש. 12 טויזענד מענשען זענען געבליבען אָהן אַ דאַך איבער׳ן קאָפּ. ס׳זענען דאָ דערהרג׳עטע אין דערטרונקענע.

סען-סעבאַסטיאַן, 8 (ספּ. טעל.) אויפ׳ן אינזעל גאַמער אינ׳ם קאַנאַדישען ארכיפעלאַג איז אויסגעבראָכען אַ וואולקאַן. ס׳האָט זיך געפיהלט אַ שטאַרקע ערד-ציטערניש.

לאָנדאָן, 8 (ספּ. טעל.) אין פערשידענע טיילען פון ענגלאַנד האָט ווייטער געהערשט אַ שטורם און פערפלייצונגען. אין דער ראָקליף געגענד, זענען דערטרונקען-געוואָרען טויזענד שאָף.

רעזולטאַט פון די וואַהלען

צו דער קראַנקען-קאַסע אין וואַרשאַ.

וואַרשאַ. 8 (טעלעפאָניש) פון 147,292 בערעכטיגטע האָבען געשטימט 38,179 ד. ה. 24.9 פּראָצ. פון די וועהלער.

ס׳האָבען בעקומען שטימען: ליסטע נומער 2 פּ. פּ. ס. 9,948 שטימען – 16 מאַנדאַטען; נומער 4 בונד – 2775 שט.– 4 מאַנד.; נומער 5 – לינקע פּועלי-ציון 1,349 שט.; – 2 מאַנד.; נומער 6 – לינקע אָפּאָזיציע 12,544 שט. – 21 מאַנד.; נ. 7 נ. פּ. ר. – 1,148 שט. – 1 מאַנד.; נ. 8 פּועלי אגודת ישראל – 289 שט. – 0 מאַנד.; נ. 10 – כ. ד. – 7,000 שט. – 11 מאַנד.; נ. 11 – דאָקטוירים – 355 שט. – 0 מאַנד.; נ. 12 אומאָפּהענגיגע סאָציאַליסטען 115 שט. – 0 מאַנד.; נ. 13 – אַרבייטס-אינטעליגענץ 3185 שט. – 5 מאַנד.; נ. 14 רעכטע פּועלי ציון 11 שטימען.

פון בונד געהען אַזוי אַרום אַריין: ראַטמאַן וויקטאָר אַלטער, מאיר וואַסער, י. ראָטנער און ש. זיגעלבוים, פון די לינקע פּועלי-ציון – ראַטמאַן י. לצור און ןנת בוקסבוים.

קאָנפערענץ וועגען אַן אַזיאַטישער פעלקער-ליגע.

לאָנדאָן, 8 (אַטע) „דיילי ניוס" טיילט מיט פון אַנגאָראַ: די קאָנפערענץ פון כינעזישען, פּערסישען, אַפגאַניסטאַנישען און רוסישען געזאַנדטע מיט׳ן טערקישען פערטרעטער איז אַ וויכטיגע אַקציע פון טשיטשערינ׳ס, וואָס צילט צו שאַפען אַ ליגע פון אַזיאַטישע מלוכות וואָס זאָל ווערען אַ געגענגעוויכט צו דער פעלקער-ליגע.

די אונטערהאַנדלונגען, ווי ס׳טיילט מיט „דיילי ניוס" זאָלען פאָרקומען אין מאָסקווע.

זיג פון די רעפּובליקאַנער

בעת די וואַהלען אין גריכענלאַנד.

אַטען, 8 (אַטע) די וואַהלען צום פּאַרלאַמענט זענען אַדורכגעגאַנגען רוהיג און האָבען זיך פערענדיגט מיט אַ געוואַלדיגען נצחון פון די רעפּובליקאַנער. די ליבעראַלע פּאַרטייען בראש מיט קענדאַריס און קאַפאַנדאַריס האָבען בעקומען ביז 60 פּראָצ. פון אַלע מאַנדאַטען. קאַפּולאַס רעכענט, אַז פון די 280 רעפּרעזענטאַנטען וועלען אַלע רעפּובליקאַנער האָבען 180.

אַטען, 8 (א.ט.ע.) די רעגירונג וועט נאָך אינ׳ם אויסגאַנג פון די וואַהלען האָבען געהאַט די רעפּרעזענטאַנטען וואָס האָבען ענטוויקעלט אַ שטאַרקע אַגיטאַציע פאַר די רעפּובליקאַנער.

ווידער דאָס קעסטעלע אַש...

וואַרשאַ, 8 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער בעקאַנטער פינאַנסיסט אַדאָלף פּרץ האָט זיך געווענדעט צו דער יודישער קהלה אין נאָמען פון די ליבעראַלע יודען, אַז די קהלה זאָל אַדורכפיהרען אַן אַנקעטע צווישען די גרעסערע יודישע קהלות אין דער וועלט וועגען דער פראַגע מיט׳ן קעסטעלע אַש. די קהלה האָט אָנערקענט, אַז די פראַגע געהערט צו דער קאָמפּעטענץ פון ראַבינאַט און האָט די ווענדונג אַריינגעשיקט אַהין, דער ראַבינאַט האָט בעשלאָסען, אַז ער האָט שוין אַ קלאָרע שטעלונג צו דער פראַגע און האָט די ווענדונג אָפּגעוואָרפען.

וועגען דער באָמבע, וואָס האָט אויפגעריסען אין תל-אביב.

ירושלים, 8. (טעלעגראַפיש דורך יט״א). דאָ איז פערענדיגט געוואָרען די אויספאָרשונג וועגען דער אויפגעריסענער באָמבע אין תל-אביב. ס׳האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז בעת׳ן קריג האָט מען ויף דער איצטיגער קאַלישער גאַס איינגעגראָבען אַ באָמבע, וועלכע האָט איצט אויפגעריסען.

ירושלים — א בעזונדערע אדמיניסטראַט. איינהייט.

ירושלים, 8. (טעלעגראַפיש דורך יט״א). ס׳איז אָפיציעל בעקאַנט געמאַכט געוואָרען, אַז ירושלים ווערט אויסגעטיילט אין אַ בעזונדערער אַדמיניסטראַטיווער איינהייט, אַלס גובערנאַטאָר איז בעשטימט געוואָרען מאַיאָר קיטראָס, וועלכער אונטערליגט דעם נציב-העליון.

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען אין עלטער פון 32 יאָהר

נ. ע.

חיים יחזקאל גאָלדשטיין

(ב״ר אברהם בינם נ״י)

צו דער לוי׳ וועלכע קומט פאָר היינט, דינסטאַג, 12 אַ זייגער מיטאָג פון טרויער-הויז, פּולנאָצנאַ 14, ווערען אַלע מיטגלידער אויפגעפאָדערט צו קומען, אָפּצוגעבען דעם פערשטאָרבענעם דעם לעצטען כבוד.

די פערוואַלטונג פון לאָדזער יודישע פליישער-פעראיין, פּעטריקאָווער 24

710

הזכרה.

מיטוואָך, ד׳ כסלו, פּינקטליך 12 אַ זייגער מיטאָג קומט פאָר אין דער תלמוד תורה ע״ש הרב מייזל זצ״ל אַ הזכרה צו די שלושים פון לאַנגיעהריגען מיטגליד פון אונזער פעראיין

אברהם יעקב גינזבערג נ״ע

ב״ר בצלאל ז״ל

צו וועלכע אַלע מיטגלידער, פערוואַנדטע, פריינד און בעקאַנטע, ווערען געבעטען פּינקטליך צו קומען יאַקובאַ 6.

די פערוואַלטונג פון דער ת״ת ע״ש הרב רבינו אליהו חיים מייזל זלה״ה.

701

NAJUPORCZYWSZY BÓL GŁOWY USUWAJĄ ORYGINALNE PROSZKI z KOGUTKIEM

Dr. Z. Rakowski

פּיאָטרקאָווסקאַ 9

טעלעפאָן 27-81

עפענטליכע ערקלערונג!

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער נעכטיגער אַנאָנס אין „נ. פ" — „צום שאַנד-סלופּ". ערקלער איך אַלס מיטגליד פון דער פערוואַלטונג ישיבת „אהבת תורה", אַז אויף דער לעצטע זיצונג, וואו ס׳איז בעשלאָסען געוואָרען צו שטעלען דעם ה׳ לובאַטשינסקי צום שאַנד-סלופּ, בין איך אַנוועזענד ניט געווען און האָב דערצו מיין הסכמה ניט געגעבען.

707

מיט אַכטונג משה רעמסינסקי.

בעקאַנטמאַכונג

די בעריהמטע פירמע „נאָרדיאַ-האַווע"

„NORDIA-HAWE"

עמפּפעהלט טעגליך פרישע — עמפּפעהלט טעגליך פרישע

פּיטלינגען

697

צום פּרייז פון 4.40 פּראָ קילאָ, צו בעקומען אין לאָדז זאַוואַדזקאַ 20 און אויך גינזבערגס פּלאַץ

פערטרעטער אויף לאָדז בלאָזענשטיין.

דעלעגאט פון פעלקער-ליגע שוין אפגעפאהרען

לעמבערג, 8 (ספ. טעל.) דא האט געוויילט דער פארשטעהער פון דעם פעלקער-בונד ה' קאלבאן, וועלכער אינטערעסירט זיך מיט די פראגען פון די נאציאנאלע מינדערהייטען. ער איז געקומען קיין לעמבערג אין דער בעגלייטונג פון א העכערען בעאמטען פון אויסערן-מיניסטעריום.

פריהער איז ה' קאלבאן געוועזען אין רומעניען, וואו ער האט שטודירט די לאגע פון די נאציאנאלע מינדערהייטען. ער האט דא אפנעלייקענט די ידיעה, וועלכע איז געווען פערעפענטליכט אין דער פוילישער פרעסע, אז ער זאל האבען געזאגט, דאס די מינדערהייט-פראגע אין רומעניען איז רעגולירט אויף א צופרידענשטעלענדיגען אופן. בכלל זאגט ה' קאלבאן זיך נישט ארויס איבער פאליטישע פראגען, בפרט איבער די ענינים, וואס שטעהען אין צוזאמענהאנג מיט זיין שליחות אלס פארשטעהער פון פעלקער-בונד.

אין לעמבערג האט ה' קאלבאן אבגעהאלטען א רייהע קאנפערענצען מיט די פערטרעטער פון די נאציאנאלע מינדערהייטען, הויפטזעכליך האט ער אויסגעהערט די מיינונגען פון די אוקראינער אויף א קאנפערענץ, וואו ס'האבען זיך בעטייליגט פערטרעטער פון אוקראיניש גלחים, „אונדא" און א פארשטעהער פון די אוקראינישע סאציאליסטען.

עס זענען געמאכט בעריהרט פראגען פון דער אוקראינישער צערקווע, שול-וועזען, קאאפעראטיווע-טעטיגקייט, באנק-וועזען. אחוץ דעם האט ער זיך אויך אינפארמירט איבערן פערהאלטען זיך פון דער פוילישער אדמיניסטראטיווער מאכט אקעגען דער אוקראינישער בע-פעלקערונג אין מזרח-גאליציען.

מיט יודישע ענינים האט זיך ה' קאלבאן אין לעמבערג ווייניגער פערנומען. ווי עס הייסט האט ער|דאס געטון דער-פאר, וואס ער איז נעגוי בעקאנט מיט דער לאגע פון די מזרח-גאליצישע יו-דען און אלע מאטעריאלען אין דער בעציהונג בעקומט ער פון דעם „קאמי-טעט פון די יודישע דעלעגאציעס אין פאריז" און פון דער ציוניסטישער פא-ליטישער עקספאזיטור אין גענף". דאך האט ה' קאלבאן דא נעהאט א גע-שפרעך מיט יודישע פארשטעהער, וועל-כע ער האט אויך געשטעלט פארשידע-נע פראגען, כדי צו דערגענצען זיינע אינפארמאציעס. בפרט האט ער דא קאנפערירט מיט די ציוניסטען.

עס איז צו בעמערקען, אז ה' קאל-באן האט זיך אבגעזאגט צו געבען, וואס פאר עס איז נישט אינפארמאציעס וועגען דעם ציל פון זיין איצטיגער רייזע.

ווארשא, 8 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דער פארשטעהער פון פעלקער-בונד ה' קאלבאן האט דא אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט'ן אויסערן-מיניסטער זאלעסקי און וויצע-פרעמיער בארטעל. מיט די יודישע געזעלשאפטליכע און פאליטישע טוער איז ער אין קאנטאקט נישט געקומען.

נעכטען האט ער פערלאזט ווארשא.

דער 11-טער ה. ח. א מלוכה-יום-טוב.

ווארשא, 8. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). דער אינערן-מיניסטער האט ארויסגעגעבען א צירקולאר צו אלע וואיעוואדעס, אז דעם 11. ד. ח. אין טאג פון דער פוילישער אומאבהענגיגקייט וועט זיין אין גאנצען לאנד א מלוכה-יום-טוב. ס'וועלען פאר-קומען פערשידענע פייערליכקייטען, עקא דעמיעס אין ווארשא וועט פארקומען א מיליטער-דעפילאדע און א גאלא-פאר-שטעלונג. די מלוכה-אנשטאלטען אין גאנץ פוילען וועלען זיין געשלאסען.

שלום צווישען די רעכטע און לינקע ציוניסטען אין מזרח-גאליציען.

ווארשא, 8 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אין צווייטען טאג פון ציוניסטישען פארטיי-ראט אין דראהאביטש איז געקומען צו א הסכם צווישען די רעכטע און די לינקע. ס'איז בעשלאסען געווארען צו לי|ווידירען דעם „לעמבערגער טאגעבלאט" און אויף זיין ארט זאל ארויסגעהען דער „טאג". ס'איז אויך אנגענומען געווארען א בעשלוס, אז ד"ר רייך זאל אין זיין טעטיגקייט אין ווארשא, נישט פיהרען קיין קאמפאניע געגען קיין ציוניסטישער ריכטונג.

5,000 פונט פאר דער העברעאישער אוני-ווערזיטעט.

לאנדאן, 8 (ציקא) דעם 2. נא-וועמבער אינ'ם טאג פון דער באלפור-דעקלאראציע איז אונטערן פארזיץ פון ד"ר איבער דא פארגעקומען א פרישטיק וואס איז איינגעארדענט געווארען פאר דער הערשאפט סימאנדס פון סידנעי (אויסטראליען) און אנד. געסט פון די ענגלישע קאלאניעס. אין דער פערזאמ-לונג האבען אויך אנטיילגענומען ד"ר פייוועל, פרוי הערץ, די פרוי פונ'ם ענגלישען אובער-ראבינער א. אנד.

די בריטישע כל כה-קאנפערענץ האט געגעבען די געלעגענהייט זיך צו מענ-צוטרעפען מיט די ציוניסטען פון די קאלאניעס. ה' סימאנד האט געצייכענט 5.000 פונט פאר דער העברעאישער אוניווערזיטעט אין ירושלים און האט גערופען אויך אנדערע נאכצוטון זיין ביישפיל.

די רעגירונג הויבט אן דעם קאמף מיט דירות-ליכווע.

ווארשא, 8. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). מיטוואך וועט פארקומען א זיצונג פון מיניסטארען-ראט. צוו. אנד. געפינט זיך אויף דער טאג-ארדנונג דער פארשלאג וועגען קאמף מיט דירות-ליכווע.

די ציוניסטישע פעדעראציע אין גריכענלאנד

בעשליסט צו עהרען זשאבאטינסקי'ן.

סאלאניק. (י.ט.א.) אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס אין קורצען דארף קיין גריכענלאנד אנקומען וול. זשאבא-טינסקי, האט די ציוניסטישע פעדערא-ציע אין גריכענלאנד אנגענומען פאל-גענדע רעזאלוציע: „די הויפט-פערוואל-טונג פון דער ציוניסטישער פעדעראציע אין גריכענלאנד פאדערט אויף אלע ציוניסטישע ארגאניזאציעס אין לאנד אבצוגעבען כבוד דעם קעמפער, וואס פערקערפערט דעם יודישען נאציאנא-לען געדאנק און האט אין די שווערע טעג ארגאניזירט די פערטיידיגונג פון די ארץ ישראל יודען געגען די אראבער.

„דער אנטייל פון אלע ציוניסטישע ארגאניזאציעס אין די פייערונגען און אויפנאהמען לכבוד דעם פיהרער פון די ציוניסטען-רעוויזיאניסטען דארף נישט פערשטאנען ווערען אין דעם זין, דאס מיר אקצעפטירען די פאליטישע ליניע, וועלכע רעפרעזענטירט זשאבאטינסקי.

פראפעסיאנעלע-פעראיינען פראטעסטירען

נעגען װיערזשביצקי'ס בעשטימונג אלס פארזיצער פון הירשאפטס-ראט.

ווארשא, 8 טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) די צענטראל-קא-מיסיע פון די פראפעסיאנעלע-פעראיי-נען האט צוגעשיקט צום פרעזידיום פון מיניסטארען-ראט א פראטעסט צוליב דעם, וואס אלס פארזיצער פונ'ם ווירטשאפטס-ראט איז בעשטימט גע-ווארען דער פרעזעס פון לעוויאטאן דעפ. וויערזשביצקי. אין פראטעסט ווערט אנגעוויזען, אז דעפ. ווערזשביצקי איז א גענער פון דער סאציאלער גע-זעצגעבונג און פון די ארבייטער בכלל, דער פראצעס איז צוזאמענגעשטעלט געווארען אין א זעהר שארפען טאן.

דער נייער פרעסע-געזעץ.

די אויספיהרונגס-תקנות. - דער רושם אין דער עפענטליכקייט. - פערזאמלונגען פון זשורנאליסטען.

ווארשא, 8 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דער נייער פרעסע געזעץ האט ארויסגערופען א שטארקע אויפרעגונג אין די פוילישע קרייזען. די דעפוטאטען, וואס זענען אנוועזענד אין ווארשא, בעזונדערס די לינקע, און די זשורנאליסטען זאגען זיך ארויס געגען דעם געזעץ און געפינען „איין, אז ער בעשרענקט אין א גרויסער מאס די פרעסע פרייהייט.

די אויספיהרונגס-פארשריפטען צום געזעץ ווערען בעטראכט אינ'ם אינערן-מיניסטעריום און ווי מ'אינפארמירט אונז האלט דער אינערן-מיניסטער, אז די פונקטען פונ'ם געזעץ זענען גענוג קלאר און דייטליך און נויטיגען זיך נישט אין קיין אויפקלערונגען. דעריבער זאל נאר ערשיינען א פעראדנונג, וואס איז נויטיג, כדי אויפצוקלערען אייניגע פונקטען פונ'ם געזעץ אין צוזאמענהאנג מיט זייער אנווענדונג צו די פרעסע-פארשריפטען אין פערשידענע טיילען פון פוילען.

די קארעספאנדענטען פון די אויסלענדישע צייטונגען, וואס געפינען זיך אין ווארשא האבען בעשלאסען זיך צו אינפארמירען אויף וויפיל דער געזעץ איז נוגע זיי. אויף מיטוואך האט דער פוילישער זשורנאליסטען-סינדיקאט צוזאמענגערופען א פערזאמלונג וועגען דעם נייעם פרעסע-געזעץ. אין דער פערזאמלונג וועלען זיך אויך בעטייליגען די שעף-רעדאקטארען און די ארויסגעבער פון די צייטונגען.

אויך דער יודישער זשורנאליסטען און ליטעראטען פעראיין רופט צונויף היינטיגע וואך א פערזאמלונג וועגען דעם נייעם פרעסע-געזעץ.

די אמעריקאנער יודען און די יוד. עמיגראציע-ענינים.

נויטווענדיגקייט צו שאפען א רייהע אינפארמאציע-ביורא'ס.

בערלין, (י.ט.א.) דער פארזיצער פון „עמיגדירעקט" ד"ר קריינין ווייל איצט אין אמעריקא און פיהרט דורך די אקציע לטובת די יודישע עמיגראנ-טען אין אייראפא. ד"ר קריינין האט זיך געשטעלט די אויפגאבע צו אינ-פארמירען די אמעריקאנער יודען. וועגען דער ווירקליכער לאגע פון עמיגרא-ציע-וועזען אין אייראפא.

אין אמעריקא הערשען וועגען דעם גאנץ פאלשע פארשטעלונגען, א בולט'ער בעווייז דערפון איז, אז א גרויסע יודיש - אמעריקאנישע צייטונג האט נישט לאנג געשריבען, דאס די לאגע פון די יודען אין מזרח-אייראפא הויבט זיך אן צו סטאביליזירען און די עמיגראציע פראבלעמען טרעטען אפ אויף א צווייטען פלאן. אין דער אמת'ן אבער האלט דער שטראם פון דער עמיגראציע אין וואקסען און איז גע-ווענדעט אויסער א"י - ישראל הויפט-זעכליך קיין דרום-אמעריקא א קלענערע צאהל עמיגראנטען ווענדעט זיך קיין אויסטראליען און דרום-אפריקא. כדי צו פערגרעסערען די מעגליכקייטען פון עמיגראציע אין די דערמאהנטע לענדער ווערט איצט אין די דרום-אמערי-קאנישע לענדער געשאפען א נעץ פון ארבייטס - ביוראען, וואס, וועלען האבען די אויפגאבע צו פערטיילען די איינוואנדערער איבער'ן גאנצען לאנד און בעזארגען זיי מיט פראדוקטיווע בעשעפטיגונגען.

ד"ר קריינין האט אויך אין אמעריקא ענטוויקעלט דעם פלאן פון קאלאניזירען יודישע עמיגראנטען אין ארץ-ישראל מיט דער הילף פון זייערע אמעריקא-נער קרובים. „היאס" בעציהט זיך מיט גרויס אינטערעס צו דעם דאזיגען פלאן.

אויך אין פראנקרייך זענען נויטיג אזעלכע ארבייטס-ביוראען ווי אין דרום-אמעריקא, ווייל דארט האבען זיך לעצ-טענס קאנצענטרירט גרעסערע גרופען פון איינוואנדערער און די יודישע אי-מיגראציע קיין פראנקרייך האלט זיך אין איין פערגרעסערען.

פערברייטערט דעם מינדערהייטס-קאמיטעט.

ווארשא, 8 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דער קאמיטעט פון די נאציאנאלע מינדערהייטען זאל פערברייטערט ווערען מיט 10 מאן. דאס וועט זיין א קערפערשאפט, וואס וועט ארויסגעבען איהרע מיינונגען אין פרא-גען וואס זענען נוגע די נאציאנאלע מינדערהייטען.

ארבייטער-רעסטאראן „האמער" זגערזשער 15

דער רעסטאראן איז אפען טעגליך פון 7 פריה ביז 10 אין אווענד
ס'ווערען ארויסגעגעבען פרישטיק, מיטאג און אווענדברויט צו ביליגע פרייזען. 704
די פערוואלטונג.

ד"ר מעד. מ. קירשנער
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען. 705
נעהמט אן פון 3 ביז 4 נאכמ. און פון 6-7 אווענד.
זשעלאזנא 16, טעל. 51-98

דער קאנפעקציאנערען-פעראיין
(קאנסטאנטינער 10) מעלדעט, אז דער סעקרעטאריאט איז טעטיג טעגליך פון 8 ביז 10 אוו. אלע ארט פאר-מאלינטעטען אין די פינאנץ אמטען, קאמונאלע אינסטי-טוציעס, ווערט פאר די מיטגלידער פינקטליך ערלעדיגט.
די פערוואלטונג. 703

קומט און איבערציינט אייך!
אלער ארט ביטעם. פאראניעס, רעקורסען, אפעלאציעס אין אלע גערעכטע,- פינאנס,- אדמיניסטראטיווע און קאמונאלע אינסטיטוציעס ווערען אמטעסטען, אמביליגסטען און אמשנעלסטען ערלעדיגט אין ביורא
„פאלאניא" אלעיא 1 מאי 7.
ווכטיגע בעמערקונג: טעגליך פון 5 ביז 7 ווערען ערטיילט עצות און אנווייזונגען אין אלע שטייער-און עלעגענהייטען דורך ה' לעאן שמיצער
איבערזעצונגען: האנדעלס און פריוואט-קארעספאנדענץ, קאנטראקטען. פראטעסטען וועקסלען ווערען אנגענומען אויסצואגען מיט איינענע קאסטען.
מיטגלידער פון פראפעסיאנעלע פעראייגען צאהלען 25% ביליגער.

דאנקזאגונג.
איך אונטערשריבענער חיים יוסף ראזען-בוים, געוועזענער משמש אין קלושינער שוהל (זשעלאזנא 57) דאנק דערמיט דעם קאמיטעט, ווי אויך די מתפללים פאר די גוטע בעהאנדלונג, וואס איך האב בעקומען פאר'ן אפזאגען זיך אלס משמש.
869
חיים יוסף (חייקעל) ראזענבוים.

JĘZ. POLSKI,
gram.,literatura,konwersacja, udzielana najnowszą metodą Zapewnione szybkie i gruntowne postępy. Na żądanie całkowity kurs gimnazjalny. Wiadomość: Mägistracka 4, m. 14, od g. 3 do 5 p. p. 682

אכטונג,
צום סעזאן!
די בעוואוסטע פאבריק פון
שאמאט-אייוען און קוכען
- פון -
וואולטשאנסקא 63
איז אויך צום היי-יעהריגען סע-זאן פערזעהען מיט א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע שא-מאט - אייוען און קוכען.
ביליג! רעעל און פינקטליך!
1930 מיט אכטונג
ש. ראזענבלום.
פריוואט-וואוינונג דזשיערנא 24

Dr. med. Braun
פאלודניאווא 23, טעל. 40-26
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען און מענער - שוואכע.
בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (הער אויספאל)
נעהמט אן פון 9-12 און פון 5-8 אווענד.

„נייער פאלקסבלאט"

קלאנגען,

וואס זענען כאראקטעריסטיש.

אין איטאליען איז נישט אלץ אין ארדנונג, די אטענטאטען אויפ'ן פא- שיסטישען דיקטאטאר מוסאליני מערען זיך, מ'האט זיך נאך נישט אפגעטריי- סעלט פון דעם איינדרוק, וועלכען ס'האט ארויסגערופען דער לעצטער אנפאל אויף מוסאליני און שוין האט די נעכטיגע פרעסע נאטירט עקשנות'- דיגע קלאנגען וועגען א נייעם אטענ- טאט אויף מוסאליני. בעת מיר שרייבען די דאזיגע שורות, איז דער קלאנג נישט בעשטעטיגט געווארען, אבער שוין דאס רעדען אליין איז כאראקטע- ריסטיש פאר די פערהעלטנישען אין איצטיגען איטאליען, פון וועלכע מ'קען גאנץ דרייסט שוין פאראויסזעהן די ענט- וויקלונג פון די געשעהענישען, וואס שטעלען זיך ארויס פאר מוסאליני נישט גאנץ אפטימיסטיש.

שוין ד"ר לעצטער אטענטאט אויף מוסאליני'ן איז פארגעקומען אויף א מעהר רעטזעלהאפטען אופן, ווי אלע פריהערדיגע. די פרטים פון דעם דא- זיגען אטענטאט ווערען איבערגעריסען ביי דעם לינטשען פון דעם דאזיגען אומשולדיגען און אומגליקליכען יונגעל, קיין שום פערדעכטיגטע אינ'ם ארגא- ניזירען דעם אטענטאט האט מען נישט געפונען. ס'קומען פאר מאסען-ארעסטען, וואס דערגרייכען אין די טויזענדער — מייסטענטיילס פון אינטעליגענטען. פא- ראלעל מיט די ארעסטען ווערען בע- פאלען מענשען, וועלכע זענען נישט בעקוועם פאר די פאשיסטען, איינער פון די געליטענע איז דער פילאזאף בענעדעטא קראטשע. די אפאזיציאנעלע רעדאקציעס ווערען פאגראמירט, קיין אויסלענדישע צייטונגען ווערען אין איטאליען נישט אריינגעלאזען. דאס איז נישט קיין שום פלאנמעסיגער קאמף געגען וועמען עס איז, ס'איז א בלינ- דער כעס אהן א גרעניץ.

מיר אטענטאטען, פון דעם דריי אין לעצטען יאהר, דאס איז א רעקארד. ביי אזא לאגע געפינט זיך טאקי דער פאשיסטישער פיהרער אין א זעהר גע- פעהרליכען מצב. די עקשנות'דיגע אטענ- טאטען בעווייזען, אז רעפרעסיעס און שטראפען קענען זיי נישט אפשטעלען, דער מאשינעטישער טעראר פערשארפט נאך דעם כעס געגען די פאשיסטען און זיינע פיהרער.

די פאשיסטען ג'ווסען זיך שטארק מיט זייערע ערפאלגען אין פערלויף פון די לעצטע 4 יאהר, ס'איז אבער איצט עפעס קאליע געווארען, דער העלד פון „שווארצען - העמדעל" מוז אנקומען שוין צו גאנץ אנדערע מיטלען, ווי דאס בע- וויזט דער לעצטער סקאנדאל מיט גא- ריבאלדי'ן, אנ'איינינקעל פון דעם גרוי- סען דזשוזעפע גאריבאלדי, וועלכער איז אלס שליח פון די פאשיסטען גע- קומען פראוואצירען די איטאליענישע עמיגראנטען אין פאריז.

ס'איז שלעכט מיט דעם ביטעלע פא- שיזם, די לענדער, וועלכע האבען זיך געוואלט אראפנעהמען א ביישפיל פון מוסאליני'ס גבורות, דארפען איצט זיין א ביסעל צוריקגעהאלטען. **ם.**

די יודען אויפ'ן ווייטען מזרח.

אנטיסעמיטיזם אריינגעדרונגען אויך צווישען כינעזער

(איינדריקען פון פרץ הירשביין).

אין א בריף צום נ. י. „טאג" שיל- דערט פרץ הירשביין, דער בעקאנטער דיכטער, וועלכער מאכט איצט א גרויסע רייזע איבער מזרח אזיע די אונגעריעג- ליכע לאגע, וואס האט זיך געשאפען פאר יודען אין דעם דאזיגען מערקוויר- דיגען טייל פון דער מזרח-אזיאטישער וועלט.

דערצעהלענדיג וועגען דער ערשטער איינוואנדערונג אהער פון יודען בשעת דער רוסישער אקופאציע פון מאנדזשוריע און אין די ווייטערע יאהרען ביז דעם גרויסען רוסישען חורבן, שרייבט פרץ הירשביין:

דאס יודישע לעבען אין כארבין האט געהאט צייטען פון אמת'ן פיבער. דורכגעלאפענע אינטעליגענץ, שרייבער, פאלקס-מענשען, יודישע קולטור-טרעגער. מען האט געעפענט ביבליאטעקען, אק- טיארען זענען געקומען און מען האט געשפילט בעסער טעאטער, מען האט געגעבען יודישע קאנצערטען. קיין געלד האט נישט געפעהלט, האט מען אויפגעשטעלט צוויי גרויסע סינאגאגעס. די ציוניסטען האבען זיך פערגינען צו בויען א רוסיש - העברעאישע גימנאזיע.

אז איך האב געבלעטערט דעם „ווייטען מזרח", וואס איז וועכענטליך ארויסגעגאנגען אין כארבין אין פער- לויף פון די יאהרען איין-און-צוואנציג און צוויי-און צוואנציג, האב איך זיך געשפירט אויף א היימיש יארידל מיט אלערליי אינטריגעס, פארטיי-קאנקורענץ און כלל - טומלענישען. צו מיר האט ארויסגעקוקט יענע צייט — ערשט נעכטען — ווען דער רייכער קלאס האט זיך געבאדען אין לוקסוס און גע- שפילט אין קארטען, אריינגעשלעפט קארטענשפיל אין אלע עפענטליכע אינסטיטוציעס אפילו אין די ביבליאטע- קען אריין און די דאזיגע שפילען הא- בען געהאלפען צו פערשפילען אלערליי תכליתים. צוליב קארטענשפיל האט די כינעזישע מאכט פערמאכט די יודישע אינסטיטוציעס.

און וואס איז איצט?

די יודישע שפראך איז איצט פער- באטען פון די כינעזער.

שוין עטליכע יאהר, אז יודיש איז פערבאטען, און דער כינעזער שרייט צ ר ב א! (פשאל וואן) ווען ער דער- זעהט א יודישע פערזאמלונג פון צעהן פערזאן. דאס האבען די רוסישע שווארץ - מאה'ניקעס צוגעדינט — און א קהלה פון צעהן טויזענד איז אין הארצען צופרידען פון דעם. אמת, די כינעזער זענען די בעל-הבתים, נאר צו געבען די כינעזער צושטייער מינף-און- זיבעציג טויזענד דאלאר אויף א קאנ- פוציוס - טעמפעל, כדי זיך איינצוקויפען אין לאסקע ביי דער כינעזישער מאכט ווי די יודישע קהלה האט נאר וואס געטון — דאס איז נישט דער אופן פון פאדערען רעכט פאר זיך. עס וועט דער קאנפוציוס-טעמפעל אויך דינען ווי א שטיקעל מצבה אויף יודישער קרומער ארבייט און כארבין, ווי עס זאגט צרות די גרויסע סינאגאגע און די אפגעריסענע כינעזער, וואס שלאפען אויף די טרעפ.

פערהאן אין כארבין א יודישע אינ- פארמאציע-ביורא, וואס העלפט ארויס דורכוואנדערער. נאך ביז איצטער איז כארבין א פראנזיט - פלאץ. מען קומט און מען פאהרט אוועק. יעדער איינער מיט זיין דלות און מיט זיין פעקעל צרות. אבער א יודישער קבוץ אין כארבין וועט בלייבען.

פינף טעג בין איך געפאהרען קיין כארבין און בלויז צוויי טעג האב איך דארט פערבראכט. נאר אין די צוויי טעג האב איך זיך אנגעזאפט מיט פער- דרוס ווי א שוואם. דער אמעריקאנער קאנסול איז געווען פריינדליך צו קרי- גען פאר מיר אנ'ערלויבניש צו רעדען יודיש אין דער עפענטליכקייט וויפיל איך וויל און וואו איך וויל. איך האב מיך מיט דער ערלויבניש נישט בענוצט. נישט בלויז געווען צו רעדען יודיש אין א יודיש - פיינדליכער אטמאספערע.

שמד העלפט אויך נישט.

די געבערענטע צרות, וועלכע ס'ליידען די משומדים אין אונגארן.

(א בריף פון בודאפעשט).

אין בודאפעשט די הויפט-שטאט פון אונגארן האבען אויסגעבראכען גרויסע אנטיסעמיטישע פערפאלגונגען געגען משומדים, א באנדע אנטיסעמיטישע סטודענטען זענען אין דער אוניווערזי- טעט בעפאלען זייערע קאלעגען, די סטודענטען, וועלכע זענען משומדים און האבען זיי בלוטיג צושלאגען מיט שטעקענס און שטיקער אייזען. דאן זענען די אנטיסעמיטען בעפאלען זייער פראפעסאר, דעם משומד ד"ר ארפאד און האבען איהם צושפאלטען דעם קאפ. דעם פראפעסאר איז געלונגען צו אנ- טלויפען און זיך בעהאלטען אין זיין הויז, אבער זיינע תלמידים, די אנטי- סעמיטישע סטודענטען זענען איהם נאכגעלאפען א היים, האבען בעלאגערט זיין הויז, דאן האבען זיי איהם ארויס- געשלעפט פון דער וואוינונג און נאכ- אמאל געשלאגען ביז ער איז געפאלען חלשות. א צווייטען משומד, דעם ד"ר גערג, האבען די אנטיסעמיטישע סטו- דענטען געכאפט אין מיטען גאס, הא- בען איהם אראפגעריסען די קליידער פונ'ם לייב און האבען איהם א נאקע- טען אזוי מערדערליך צושלאגען מיט שטעקענס, ביז מען האט איהם, א שווער פערוואונדעטען געמוזט אוועק- נעהמען אין שפיטאל, וואו ער ראנגעלט זיך מיט'ן טויט.

די מלחמה פון די אנטיסעמיטישע סטודענטען אין בודאפעשט, געהט גע- געו פינף הונדערט משומדים סטודע- נטען און משומדים פראפעסארען, וועל- כע די אנטיסעמיטען ווילען ארויסווא- רפען פון דער אוניווערזיטעט.

די סטודענטען מארשירען ארום אי- בער דער שטאט מיט שטעקענס אין די הענד און שרייען „ארויס מיט די „געטויפטע" (גע'שמד'טע) יודען פון אונגארן! טויט צו די משומדים!"

א טייל פון די גע'שמד'טע סטודענ- טען האבען זיך ארגאניזירט און זעלבסט- שוץ און שלאגען זיך מיט די אנטיסע- מיטען אין די גאסען. א טייל ווידער בעהאלטען זיך אין די קעלערס. פון זייערע וואוינונגען און האבען מורא ארויסצעווייזען די יודישע נעזער אין גאס.

בעזונדערס קומען פאר די געשלעג- ען ביי נאכט אין די פינסטערע געס- לעך, וואו די ארימע משומדים-סטו- דענטען וואוינען. די אנטיסעמיטישע סטודענטען געהען ארום אין גאנצע באנדעס און ווען זיי בעגעגענען פערדאכטיגע זיי מען זאל בעווייזען דעם פאספארט.

לויט דעם נאמען פון דעם פאספארט דערקענען זיי, ווער עס איז א משומד. אבוואהל עס שטעהט דארט געשריבען, אז דער מענש איז א קריסט און אז ער געהערט צום קריסטליכען גלויבען.

הייסט אזא קריסט, צום ביישפיל, סטעפאן קאהן, ווייסען די אנטיסעמיטען, אז „קאהן" איז א יוד. דאס הייסט א משומד. נעהמען די אנטיסעמיטען און צוברעכען איהם גוט די ביינער.

וואס האט פאסירט, וואס איז עפעס די אנטיסעמיטען פלוצים איינגעפאלען זיך אנצונעהמען דעם יודישען גאט'ס קריוודע און פיהרען א מלחמה געגען די משומדים?

די אורזאכע איז א גאנץ איינפאכע: — אפילו א משומד, — זאגען די אנטיסעמיטען — בלייבט נאך אלס א יוד. —

עס איז אבער דא נאך אנ'ערנסטע- רע אורזאכע, פארוואס די אנטיסעמי- טישע סטודע..טען פערפאלגען יעצט אזוי שטארק די משומדים.

ווי בעקאנט, הערשט אין אונגארן „נומערוס קלויזוס". אונטער דעם געזעץ זענען ביז יעצט אויך אריינגערעכנט געווארען די געטויפטע יודען. האבען סיי די יודען און סיי די סאציאליסטי- שע פאליטיקער געפיהרט א גרויסען קאמף געגען דעם געזעץ פון דער פרא- צענט-נארמע. יודישע פערטרעטער ביי דער פעלקער-ליגע אין גענף און אויך די פערטרעטער פון דער ליגע פון די ענגלישע יודען, דער בעקאנטער פאליטיקער לוסיען וואלף, האבען גע- פיהרט א קאמף געגען דעם שאנד-געזעץ. ביז עס איז ענדליך געלונגען און די אונגארישע רעגירונג איז אין לעצטען יאהר ארויס מיט אנ'ערקלערונג, אז דאס געזעץ פון דער פראצענט-נארמע ווערט פערלייכטערט.

די „פערלייכטערונג" בעשטעהט אין דעם, וואס די געטויפטע יודישע סטו- דענטען, וועלכע זענען ביז יעצט בע- האנדעלט געווארען ווי יודען, וועלען איצט שוין נישט מעהר ליידען פון דער פראצענט-נארמע, נאר זיי וועלען בע- האנדעלט ווערען ווי די קריסטליכע סטודענטען. די יודען אבער, וועלכע האבען זיך נישט גע'שמד'ט, אדער וועלכע וועלען זיך נישט שמד'ען וועי- לען ווייטער האבען צו ליידען פון דעם געזעץ ,פון דער פראצענט-נארמע.

פאר די יודען אין אונגארן איז די „פערלייכטערונג" נאך א גרעסערער פאטש אין פנים, וויל מען צווינגט די סטודירענדע יוגענד זיך צו שמד'ען און די פרומע יודען אין אונגארן האבען אויפגעהויבען א גרויסען געשריי און אין פיל קהלות האבען די רבנים איינ- געארדענט, אז יודען זאלען פאסטען אום די נייע גזרה זאל בטל ווערען.

פון די אסימילירטע „יאהודים" אבער, וועלכע זענען שוין לאנג געווען ווייט פון יודענטום האבען זיך א שמד געטון אין דער לעצטער צייט צוליב דעם נייעם געזעץ עטליכע הונדערט סטודענ- טען. צווישען די גע'שמד'טע געפינט זיך א גרויסע צאהל פרומע יודישע בחורים, וועלכע האבען זיך נאר גע- שמד'ט „לפנים", פאר דער וועלט, אום צו קאנען שטודירען, אין געהיים, אבער, זענען זיי געבליבען ווייטער יודען. פונקט, ווי דאס איז געווען מיט די „אנוסים" אדער „מאראנען", מיט פינף הונדערט יאהר צוריק, ווען די אינקווי- זיציע האט די יודען אין שפאניען גע- צוואונגען זיך צו שמד'ען.

די אנטיסעמיטישע סטודענטען, אבער, זענען געגען דער „ערלייכטערונג" פון דער פראצענט-נארמע פאר משומדים, דערום, יעצט, האבען זיי אנגעהויבען שרעקליך צו פערפאלגען די משומדים- סטודענטען, וועלכע עס האט נעבעך גארנישט געהאלפען זייער שמד'ן זיך. אין גאנץ בודאפעסט קומען אין דער לעצטער צייט פאר מלחמות און שלע- גערייען צווישען די אנטיסעמיטען און – משומדים. **מ-פ.**

דימיסיע פון פרעמיער מינ. פון עבר - הירדן.

ירושלים (יט"א) די אראבישע צייטונג „על כרמל" טיילט מיט, אז דער פרעמיער-מיניסטער פון עבר-הירדן, הא- סאן שארלס פאשא האט זיך אנגעגעבען אין דימיסיע. די דימיסיע זאל זיין א פראטעסט געגען דעם, וואס די ענגלישע מאכט האט ארעסטירט דעם פירישען רעוואלוציאנער שייך קבאלילי, וואס איז ענטלאפען קיין אמאן, און איהם איבער- געפיהרט אין ירושלים, כדי דארט איהם צו משפט'ן. די רעגירונג פון עבר- הירדן האט געהאלטען, אז דער שייך דארף בלייבען אין רשות פון דער עבר- הירדן רעגירונג, די ענגלישע מאכט האט אבער מיט דעם נישט איינגעשטימט.

פאר דער עפענונג פון דער גרויסער „אזעט"-קאנפערענץ אין מאסקווע.

מ א ס ק ו ו ע. (י.ט.א.) די טעג זענען אנגעקומען די דעלעגאטען פון דער אמעריקאנער געזעלשאפט „איכר" צו דער קאנפערענץ פון „אזעט", וואס וועט פארקומען דעם 15-טען נאוועמבער אין מאסקווע, די ה"ה עליאש וועטענ- בערג, יעקב לעווין און משה כ"ץ.

ה' וואטענבערג איז סעקרעטאר פון „איכר". ה' לעווין איז דער וויצע-פאר- זיצענדער פון דער ארגאניזאציע און דער פארזיצער פון דעם פערבאנד פון די לענדער פון די יודישע ראדיקאלע שולען אין אמעריקא.

צוויי יודישע פערטרעטער אין אונגארישען מאגנאטענהויז.

ב ו ד א פ ע ש ט, (יט"א) די אונגארי- שע רעגירונג האט ענדליך איינגעשטימט מיט'ן פארשלאג פון די יודישע קהלות אין אונגארן, אז די יודען זאלען הא- בען אין נייעם אונגארישען אויבערהויז צוויי פערטרעטער, איינעם פון ארטא- דאקסען און איינעם פון ליבעראלען קהלה-פערבאנד.

גלייכצייטיג האט די רעגירונג מסכים געווען די ביידע יודישע פערטרעטער נישט צו נאמינירען, נאר זיי זאלען גע- וועהלט ווערען דורך ביידע יודישע קהלות פערבאנדען.

א בריף פון די פאלעסטינער ראדיא-ליבהאבער'ס קיין מאסקווא.

די מאסקווער געזעלשאפט „ראדיא-איבער- געבער" האט בעקומען פון פאלעסטינע פונ'ם יאפער ראדיא-קרייזל א בריף. אין וועלכען עס ווערט מיטגעטיילט, אז דאס קרייזל נעמט איבער רעגולער די ראדיא-איבערגעבונג פון דער מאסקווער סטאנציע אויפ'ן נאמען פון סאוויעטישע סטאנציעס.

אינ'ם בריף ווערט געזאגט: „מאסקווע נעמען מיר איבער יעדען טאג און דערביי מיט אזא קראפט, אז דער המון, וואס רינגעלט ארום אונזער ראדיא-באראק הערט דייטליך די ווערטער פון די לידער און רעדעס אויף א מהלך פון 100 מעטער פונ'ם הויכריידער".

אלס בעווייז איז בייגעלעגט צום בריף א רשימה פון דער ראדיא-פראגראם פון מאסקווע זינט דעם טאג, וואס איז דאטירט דער בריף.

דער בריף ענדיקט זיך מיט דער בא- מערקונג, וואס אפט ווערט די ראדיא- איבערגעבונג פערשטיקט. דאס קרייזעל פרעגט אן דעם פרייז-קוראנט פון ראדיא-אפאראטור און די ארבייט-פרא- גראם פון דער ראדיא-סטאציע.

נײַער פאָלקסבלאַט
9. נאָוועמבער 1926

דאָס לאָדזשער לעבען

נײַער פאָלקסבלאַט
9 נאָוועמבער 1926

9 דינסטאָג ג. כסלו תרפ"ז	נאָוועמבער זון-אויפגאַנג 6.13 זון-אונטערגאַנג 4,27 לעבּ. פון טאָג, 11

אַ מאָרד אויף דאָמבּראָווסקאַ-פּלאַץ 2.

אַריינגעשטופּט דעם חבר אין טויער און איהם דערשטאָכען.

(ד) זונטאָג שפּעט אין אָוונט איז די פּאָגאָטאָוויע פון קראַנקען-קאַסע אַרויסגערופען געוואָרען אויף דאָמבּראָווסקי-פּלאַץ נומער 2, וואו ס'איז אויסגעפיהרט-געוואָרען אַ מאָרד.

גלייכצייטיג זענען די איינוואוינער פון דער געגענד אַרום דאָמבּראָווסקי-פּלאַץ אַלאַרמירט-געוואָרען פון מורא'דיגע געשרייען, וואָס האָבען זיך גע'הערט פון זעלבען טויער.

ווען די פּאָגאָטאָוויע איז אָנגעקומען האָט מען דערזעהען אין טויער ליגען אין אַ קאַלוזשע בלוט אַ יונגערמאַן שוין אָהן סימנים פון לעבען.

דעם דאָקטאָר איז אָבער געלונגען איהם אָפּצוראַטעווען און ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז ער הייסט עדוואַרד קעללער, 26 יאָהר אַלט, וואוינט אויף פּושעיאַוד 71 און אַרבּייט ביי וואָלפּסאָן אויף גדאַנסקאַ 117.

אין אַ שווערען צושטאַנד איז קעללער אָפּגעפיהרט-געוואָרען אין פּאָזנאַנסקי'ס שפּיטאַל.

ווי ס'גיט-איבער דער סטרוזש אויף דאָמבּראָווסקי-פּלאַץ 2, האָט ער, שטעהענדיג אויפ'ן הויף אַרום 9 אָוונד, דערזעהן, ווי 2 מענשען געהען האַסטיג אַריין אין טויער. ס'האָט געמאַכט דעם איינדרוק, ווי איינער וואָלט דעם אַנדערען אַריינגעשטופּט בגוואַלד.

באַלד האָט דער סטרוזש דערהערט ווי איינער האָט אויסגעשריגען:

— אַט האָסטו ס'דייניגע!—

און באַלד איז דער צווייטער אומגעפאַלען און אָנגעהויבען שרייען.

דער אָנפאַלער איז אַנטלאָפען.

דאָס אַלץ זאָל דער סטרוזש האָבען געזעהן פון דערווייטענס, און דאָס איז צוגעגאַנגען אַזוי שנעל, אַז ער האָט נישט בעוויזען זיך צו אַריינמישען וואָס דאָ קומט פאָר.

ווען דער סטרוזש איז צוגעלאָפען נעהנטער, האָט ער שוין געזעהן, ווי אויף דער ערד ליגט אַ מענש און פון אייניגע ערטער פון פנים און קערפער רינט בלוט.

ער האָט באַלד אַלאַרמירט די פּאָגאָטאָוויע און דעם 5-טען קאָמיסאַריאַט, פון וואַנען ס'זענען באַלד אָנגעקומען אייניגע פּאָליציאַנטען מיט אַ פּושאַראָוויק בראָש.

ווי מ'גיט איבער, זאָל די פּאָליציי שוין האָבען נעכטען געכאַפּט דעם מערדער.

אין פּאָזנאַנסקי'ס שפּיטאַל, וואו מ'האָט געבראַכט דעם שווער-פאַרוואונדעטען קעללער, האָט מען פעסטגעשטעלט, אַז ער האָט בעקומען עטליכע שווערע וואונדען מיט אַ שאַרף מעסער און טעמפּען אייזען.

אַ נייע פאַהז אויפ'ן בנין פון רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט.

קאָנטאַקט צוו. רעגירונג און בירגער. רעגירונגס-קאָמיסאַר נעהמט שוין פּערזענליך אויף אינטערעסאַנטען.

(ב) אין הסכם מיט'ן צירקולאַר פון אינערן-מיניסטעריום, האָט שוין פון נעכטען אָן דער לאָדזשער רעגירונגס-קאָמיסאַר ה' איזשיצקי אָנגעהויבען אויפנעהמען אינטערעסאַנטען.

אַרום 9 אינדערפריה האָט דער סעקרעטאַר פון רעגירונגס-קאָמיסאַר פאַרשריבען אַלע אינטערעסאַנטען אין אַ ספּעציעלען בוך.

אַרום האַלב 10 האָט דער רעגירונגס-קאָמיסאַר אַליין אָנגעהויבען אָנעהמען אַלע אינטערעסאַנטען, וועלכע זענען געזעסען אין אַ ספּעציעלען זאַל, אין וועלכע דער סעקרעטאַר האָט אויסגערופען פון אַ בוך.

דאָ דאַרף בעמערקט ווערען, אַז מעלדען זיך צום רעגירונגס קאָמיסאַר דאַרפען זיך נישט די, וועלכע האָבען עפּעס צו ערלעדיגען אין אַ בעזונדערער אַבטיילונג פון רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט, נאָר אויב עמיץ דאַרף עפּעס ערלעדיגען אין אַן אויסערגעוועהנליכען פאַל.

נעכטען האָט מען אַרויסגעהאַנגען פאַר'ן רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט אַ פאָהן, אַלס צייכען, אַז דער רעגירונגס-פאַרשטעהער געפינט זיך אין קאָנטאַקט מיט די בירגער פון לאַנד.

די דאָזיגע פאָהן הענגט יעדען טאָג פון 9 ביז 12 אַ זייגער פאַרמיטאָג.

שטייער-הנחות פאַר אַרבּייטער-דירות.

אינטערווענץ פון שטאָט-פּרעזידענט אין אינערן-מיניסטעריום.

(ב) בעת זיין אָנוועזענהייט אין וואַרשאַ דעם 5. ד. ח האָט פּרעזידענט ציניאַרסקי אָפּגעהאַלטען אַ קאָנפערענץ אין אינערן-מיניסטעריום, בעת וועלכער ער האָט געבעטען, אַז דאָס מיניסטעריום זאָל אונטערשטיצען דעם מעמאָריאַל, וואָס דער לאָדזשער מאַגיסטראַט האָט איבערגעגעבען דעם פינאַנץ-מיניסטעריום וועגען דערהאַלטען אין קראַפט די שטייער-הנחות ביים אָפּשאַצען דעם וואוינונגס-שטייער פאַר אַרבּייטער-וואוינונגען און לאָקאַלען פון פּראָפעסיאָנעלע פאַראיינען און געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס.

דער דירעקטאָר פון זעלבסטשטייער-וואַלטונגס-דעפּאַרטאַמענט האָט ערקלערט, אַז דער מאַגיסטראַט קען מאַכען געוויסע הנחות, וועלכע זאָלען נישט איבערגעהן די גרעניצען פון אויסטאַוו.

וואָס שייך די 25 פּראָצענטיגע הוספה פאַר די שטאָטישע בעאַמטע האָט דאָס מיניסטעריום די פאָדערונג אָפּגעוואָרפען. דאָס מיניסטעריום איז אָבער נישט געגען געבען די שטאָטישע אָנגעשטעלטע און גאַזאָווניע-אַרבּייטער אַן איינמאָליגע אונטערשטיצונג אין דער הויך ווי דאָס וועט בעשטימען דער שטאָט-ראָט.

קוילען פאַר לאָדז ליגען אין זאַגלעמבּיע.

ס'פעהלען וואַגאָנען. - קוילען זענען דאָ. - אינטערווענץ פון מאַגיסטראַט. - 5 פּערקויף-שטעלען

(מ) מיט אַ צייט צוריק האָט דער לאָדזשער מאַגיסטראַט געמאַכט גרעסערע בעשטעלונגען פון קוילען אין זאַגלעמבּיע

צוליב דעם, וואָס די קוילען קומען אָן אין אַ מינימאַלער צאָהל, האָט דער מאַגיסטראַט אַרויסגעשיקט קיין סאָסנאָוויץ אין דאָמבּראָווע דעם לאַווניק מושינסקי, כדי זיך אויפ'ן אָרט צו איבערצייגען, פאַרוואָס די קוילען קומען נישט אָן.

ווי ס'ווייזט זיך אַרויס פון לאַווניק מושינסקי'ס בעריכט, זענען אין זאַגלעמבּיע פאַראַן גרעסערע קוילען-זאַפּאַסען, אָבער ס'פעהלען-אויס וואַגאָנען צו עקספּעדירען די קוילען.

דער מאַגיסטראַט האָט דעריבּער אונטערגענומען שריט, אַז די רעגירונג זאָל איבערגעבען צו דער דיספּאָזיציע פון לאָדזשער מאַגיסטראַט עטליכע הונדערט וואַגאָנען אויף צו ברענגען די בעשטעלטע קוילען.

גלייכצייטיג האָט דער לאָדזשער מאַגיסטראַט געעפענט אין פאַרשידענע שטאָדט-טיילען 5 פּערקויף-שטעלען פון קוילען. אויב ס'וועט נויטיג זיין וועלען געעפענט ווערען נאָך פּערקויף-שטעלען.

וועגען 8-שעה'דיגען אַרבּייטס-טאָג אין די לאָדזשער פאַבּריקען.

די קאָנטראָלע פון הויפּט-אַרבּייטס-אינספּעקטאָר. - קאָנפערענץ מיט פאָרשטעהער פון די אַרבּייטער און פאַבּריקאַנטען.

(ב) ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט איז קיין לאָדז געקומען דער הויפּט-אַרבּייטס-אינספּעקטאָר ה' קלאָט צוזאַמען מיט אַרבּייטס-אינספּעקטאָר פון וואַרשאַווער קרייז ה' אַרגעלבראַנד, מיט'ן צוועק זיך צו בעקענען מיט די בעדינגונגען פון אַרבּייט און לוינען אין די לאָדזשער פאַבּריקען.

די לוסטראַציע אין די היגע אינדוסטריע-אונטערנעהמונגען דויערט שוין זייט אייניגע טעג.

אויף נעכטען האָט דער הויפּט-אַרבּייטס-אינספּעקטאָר גערופען 2 קאָנפערענצען: פון די אַרבּייטער-פאָרשטעהער און פאַבּריקאַנטען, כדי זיי צו בעריכטען וועגען די רעזולטאַטען פון דער לוסטראַציע אין די לאָדזשער פאַבּריקען.

אויף דער קאָנפערענץ מיט די אַרבּייטער זענען אָנוועזענד געוועזען פאָרשטעהער פון די נ.פ.ר.'ישע, קלאַסען- און יידישע פאַראיינען.

דער הויפּט-אַרבּייטס-אינספּעקטאָר ה' קלאָט האָט אָנגעוויזען, אַז ער האָט פעסטגעשטעלט, אַז אין די פאַבּריקען ווערט נישט אָפּגעהיט דער געזעצליכער אַרבּייטס-טאָג. ס'ווערען אויך נישט אָפּגעהיטען די סאַניטאַרע פאָרשריפטען.

ה' קלאָט האָט דערצעהלט, אַז ער האָט ספּעציעל קאָנפערירט מיט'ן פּרעזעס פון לאָדזשער קרייז-געריכט און ס'איז בעשלאָסען געוואָרען צו פאַרשאַרפען די שטראָפען אויף די פאַבּריקאַנטען, וועלכע היטען נישט אָפּ די אַרבּייטס-געזעצען.

וועגען די אַרבּייטס- און לוין-בעדינגונגען אין די פאַבּריקען האָבען זיך אויך אַרויסגעזאָגט די פאָרשטעהער פון די פאַראיינען.

שפּעטער האָט ה' קלאָט אָפּגעהאַלטען אַ קאָנפערענץ מיט די פאַבּריקאַנטען-פאָרשטעהער און זיי אויפגעפאָדערט, אַז ס'זאָל אָפּגעהיט ווערען דער 8-שעה'דיגער אַרבּייטס-טאָג, די היגיענישע פאָרשריפטען און בכלל די אַרבּייטס-געזעצען.

די פאַבּריקאַנטען האָבען זיך פאַרענטפערט, אַז וואָס שייך די 8 שעה אַרבּייט, ווילען די אַרבּייטער אַליין מעהר אַרבּייטען, כדי מעהר צו פאַרדינען, וואָס איז נוגע די היגיענישע איינריכטונגען, וועט דאָס מיט דער צייט געמאַכט ווערען.

ה' קלאָט האָט צום סוף אויפגעפאָדערט די פאַבּריקאַנטען אונבעדינגט זיך צוצופּאַסען צו די אַרבּייטס-געזעצען.

קאָנטראָל-פערזאַמלונגען.

היינט, דינסטאָג, דעם 9-טען נאָוועמבער קומען פאָר די קאָנטראָל-פערזאַמלונגען פון די קאַטעגאָריעס A, C, C1 פון די פערזאָנען, וועלכע האָבען זיך צוליב פאַרשידענע סיבות נישט געשטעלט צו די קאָנטראָל-פערזאַמלונגען אין 1925

די קאָנטראָל-פערזאַמלונגען וועלען פאָרקומען לויט'ן פאָלגענדען סדר:

יאָהרגאַנג 1891.

(קאָנסטאַנטינער 81) די, וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט די אותיות Rn–Ra

מאָרגען מיטוואָך – Rz–Ro

יאָהרגאַנג 1892.

(קאָנסטאַנטינער 81) די, וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט די אותיות Rn–Ra

מאָרגען מיטוואָך – Rz–Ro

יאָהרגאַנג 1893

(לעשנאָ 9) די, וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט די אותיות Ph–Pa

מאָרגען מיטוואָך – Pz–Pi

יאָהרגאַנג 1894.

(קאָנסטאַנטינער 62) די, וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט די אותיות Mz–Ml

מאָרגען מיטוואָך – Ł–N

יאָהרגאַנג 1898.

(סקלאַדאָווע 40) די, וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן די אותיות Mz-Ml

מאָרגען מיטוואָך – Ł–N

צו די פערזאַמלונגען דאַרף מען זיך מעלדען פּונקט 9 אַ זייגער אינדערפריה מיטנעמענדיג מיט זיך דאָס מיליטער-ביכעל, מאָבּיליזאַציאָנס-קאַרטע און אַנדערע מיליטער-דאָקומענטען. די, וועלכע וועלען זיך נישט שטעלען וועלען שטרענג בעשטראָפט ווערען.

הוספות.

טראַמוואַיאַזשעס פערלאַנגען, וואָס מען האָט זיי צוגעזאָגט.

(ב) אויסנוצענדיג די אָנוועזענהייט פון הויפּט-אַרבּייטס-אינספּעקטאָר ה' קלאָט, האָבען זיך צו איהם געווענדעט פאָרשטעהער פון די לאָדזשער טראַמוואַיאַזשעס און פערלאַנגט, אַז די רעגירונג זאָל אינטערווענירען ביי דער דירעקציע זי זאָל געבען די צוגעזאָגטע הוספה.

דער הויפּט-אַרבּייטס-אינספּעקטאָר ה' קלאָט האָט צוגעזאָגט זיך צו פאַרנעהמען מיט דער פראַגע.

פאַרשידענעס.

(ב) קומענדיגען זונטאָג קומט פאָר אַ יובּילי-צוזאַמענפאָהר צום 20 יעהריגען עקזיסטענץ פון פאַראיין אייגענטימער פון אַפּטייק-סקלאַדען.

(–) דער ביז-איצטיגער רעפערענט פון לאָדזשער רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט, ה' ב. ביעגאַנסקי איז בעשטימט געוואָרען אַלס לוצקער סטאַראָסטע.

יעדער ייד

מוז זעהן דאָס אמת'ע יודישע בילד „פאָטערס און קינדער", וועלכעס בעהאַנדעלט דעם קאַמף צווישען דעם נייעם און אַלטען דור, וואָס ווערט טעגליך דעמאָנסטרירט אין 708

קינאָ „קאַסינאָ".

גאַנץ לאָדז

געפינט זיך אונטער'ן שטאַרקען רושם פון דעם פּרעכטיגען יודישען פילם: „פאָטערס און קינדער" מיט דעם גענ'אַלען יודישען קינסטלער רודאָלף שילדקרויט אין דער הויפּט-ראָלע, וואָס ווערט מיט אַזאַ ריזען-ערפאָלג דעמאָנסטרירט אין 708

קינאָ-טעאַטער „קאַסינאָ"

בעשטעטיגט דעם בודזשעט

פון דער לאָדזשער קהלה-פערוואַלטונג אויפ'ן יאָהר 1926.

נעכטען האָט די קהלה-פערוואַלטונג בעקומען אַ ידיעה פון מיניסטעריום, אַז דער בודזשעט אויפ'ן יאָהר 6. 19 און די ערשטע ליסטעס פון די עטאַט-צאָהלער, וואָס זענען צוגעשטעלט געוואָרען זענען שוין בעשטעטיגט געוואָרען.

בודזשעט.

שטאָטישע קינאָ — באַראַק פאַר היימלאָזע.

(מ) היינט קומט פאָר אַ זיצונג פון דער בודזשעט-קאָמיסיע ביים מאַגיסטראַט. אויף דער זיצונג וועט פערענדיגט ווערען די דיסקוסיע איבער'ן בודזשעט אויפ'ן יאָהר 1927. אַ חוץ דעם וועלען בעטראַכט ווערען פאָלגענדע פראַגען: וועגען אַנערקענען די שטאָטישע אָנגעשטעלטע, אַסיגנירען 10 טויזענד זלאָטיס אויף אויסבויען דעם בנין פון שטאָטישען קינעמאַטאָגראַף, דינגען אַ באַראַק אויף בושאַזאָווא 6, צו בעזעצען די היימלאָזע.

שטיצע

פאַר אינטעלעקטועלע אַרבּייטסלאָזע ווערט פערגרעסערט

(ס) דער לאָדזשער קרייז-אַרבּייטסלאָזען-פאָנד האָט בעקומען אַן אָפיציעלע ידיעה, אַז אין הייגיגען חודש וועט בעשטימט ווערען אַ גרעסערע סומע אויף שטיצע פאַר אינטעלעקטועלע אַרבּייטער.

אַזוי אַרום וועלען אַפילו מעהר אַרבּייטסלאָזע אינטעלעקטועלע קענען גענ[illegible]סען סיי פון דער געוועהנליכע, סיי פון דער אויסערגעוועהנליכער שטיצע.

אַנשטעקענדע - קראַנקהייטען.

(מ) פון 31. אָקטאָבער ביז'ן 6 נאָוועמבער האָט מען דער געזונדהייטס-אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט געמעלדעט וועגען פאָלגענדע פאַלען פון אַנשטעקענדע קראַנקהייטען: בויך-טיפוס 38 פאַלען, שקאַרלאַטין 51, דיפטעריט 27, מאַזלען 49 קאָקלוש 1.

„פאָטערס און קינדער"

איז דער בעסטער יודישער פילם פון דער איצטיגער צייט!

אַלע מוזען איהם זעהען און בעוואונדערן!

ווערט טעגליך דעמאָנסטרירט אין קינאָ

„קאַסינאָ".

מיט אַ ספּעציעל צוגעפּאַסטער יודישער מוזיק.

708

שוין איינמאָל אַ פעטער!

אַ לאָדזשער בחור האַנדעלט זיך איין אַ כלה אויך אין פּשעדבאָרזש, האָט אָבער די כלה אַ פעטער פערקאָכט ער אַ מיאוס'ע מעשה.

די לאָדזשער בחורים זענען פיפיגע יונגען. זיי בלייבען אויף פיטיג, ווען זיי קען מען אפילו אין אַ קליין שטעטעל, למשל, קיין פּשעדבאָרזש.

אָט האָט אין פּשעדבאָרזש (קאָנסקער קרייז) פּאַסירט פאָלגענדע משעקאווע געשיכטע:

בײַם אָרטיגען סוחר ג. האָט זיך אויפגעהאַלטען זיינע אַנ'אָרימע קרובה שרה אַ מיידעל פון אַ יאָהר 24-25.

יאָהרען שטעהען גישט, און מ'האָט דעריבער אָנגעהויבען טראַכטען וועגען עפּעס אַ לייכטען שידוך פאַר דעם מיידעל.

ס'איז אונטערגעקומען דער לאָדזשער בחור פ. און — ס'איז צושטאַנדגעקומען דער שידוך.

דער כלה'ס פעטער ה' ג. האָט זיך פאַרפליכטעט צו געבען אַלס נדן מעבעל פאַר דער וואוינונג פונ'ם יונגען פאָר-פאָלק. ס'איז געמאַכט געוואָרען תנאים, און — ס'איז באַלד אונטערגעקומען דער זמן-החתונה.

ווען שרה, די כלה, האָט עטליכע מאָל דערמאָנט דעם פעטער איהרען, אַז ס'איז שוין צייט צו בעזאָרגען דאָס מעבעל, און זי האָט געזעהן, ווי דער פעטער איילט זיך גאָר נישט דאָס צו בעזאָרגען, איז זי איינמאָל צו צום פעטער אין געזאָגט:

— פעטער, איך האָב בײַ דיר מיין גאַנץ לעבען געהאָרעוועט. איך פערלאַנג פון דיר נישט איצט קיין הייזער און שלעסער. איך וויל נאָר, זאָלסט האַלטען דיין הבטחה: האָסט צוגעזאָגט מעבעל — טאָ גיב.

האָט זיך דער פעטער פינאַנדערגעלאַכט אין אויסגעשמייכעלט האַלב אין ערנסט, האַלב אין שפּאַס:

— הערסט, מאַכטעשי, איך וועל דיר געבען ס'מעבעל, נאָר, איך וויל פון דיר אַ קלייניגקייט: אַז... דאָס, וואָס עס דאַרף געהערען צו דיין מאַן... זאָל פ ר י ה ע ר געהערען מיר...

די כלה האָט פערשטאַנען דעם פעטער'ס שענדליכען פאָרשלאָג און — זי האָט דאָס דערציילט איהר חתן.

דער חתן האָט איהר אָבער געראָטען, אַז זי זאָל כלומרשט בעשטעהן אויף דעם פעטער'ס „איידעלער בקשה", און ווייטער — וועט ער, דער חתן, שוין האַנדלען לויט זיין אייגענעם איינזעהן.

קך-הוה: אין אַ געוויסען טאָג ווען שרה האָט געדאַרפט קומען צו איהר פעטער אין זיין חדר-מיוחד, האָט זיך דער חתן פריהער דאָרט אַריינגעקריגען דורך פענסטער און זיך בעהאַלטען אין דער אַ שאַנק. ער האָט אַזוי דאָרט געוואַרט עטליכע מינוט און — ווען דער פעטער מיט'ן כלה מיידעל האָבען זיך קוועקע-וועצט אויף דער קאַנאַפּע - איז דער חתן אַרויס פון דער שאַנק און דערלאַנגט דעם פעטער'ן פּעטש.

איז דאָך געוואָרען אַ רעש. האָט שוין דער פעטער צוגעזאָגט צו געבען דאָס מעבעל און אַלץ, וואָס מ'דאַרף האָבען, — אַבי ס'זאָל זיין שטיל-שאַ...

מעשה-שטן — ווייסט שוין די גאַנצע שטאָט פון דער מעשה און אַלץ געהט אויף רעדער...

פּשעדבאָרזש האָט פון וואָס צו רעדען.

— בל"ב.

וואַכטיגער פּסק פון העכסטען טריבונאַל וועגען פעסטשטעלען הכנסה.

(אַ) אַ געוויסער שטייער-צאָהלער האָט כדי פעסטצושטעלען די גרויס פון הכנסה שטייער, צוגעשטעלט דעם פינאַנץ-אַמט זיינע ביכער, דער פינאַנץ-אַמט האָט ערקלערט, אַז הגם די ביכער ענטשפּרעכען נישט אַלע כללים פון בוכהאַלטעריע, פונדעסטוועגען זענען זיי גלויבענסווערט — און האָט געמאַכט אַ ענטשפּרעכענדע נאָטיץ אויף די שטייער-אַקטען.

נישט קוקענדיג אויף דעם, האָבען ביידע אָפּשאַצונגס קאָמיסיעס אַרויסגעלענט אויפ'ן דערמאָנטען שטייער-צאָהלער הכנסה-שטייער נישט אויפ'ן גרונד פון די ביכער, ערקלערענדיג, אַז זיי זענען נישט קיין ריכטיגע האַנדעלס-ביכער און זענען דעריבער נישט מאַסגעבענד.

דער ענין איז דערגאַנגען ביז צום העכסטען אַדמיניסטראַטיווען טריבונאַל, וועלכער האָט אַרויסגעגעבען אַן'אורטייל, לויט וועלכען דער בעשלוס פון דער שאַצונגס-קאָמיסיע ווערט אָפּגעשאַפט, אין די מאָטיווען פון אורטייל ווערט געזאָגט, אַז דאָס געזעץ זאָגט נישט מיט וועלכע בעווייזען דער שטייער-צאָהלער דאַרף פעסטשטעלען זיין הכנסה און יעדער גלויבענסווערטער בעוויז איז דעריבער גילטיג.

סענסאַציאָנעלער פּראָצעס מיט 723 עדות.

(אס) פאַר'ן לאָדזשער פרידענס-געריכט האָט זיך נעכטען אָנגעהויבען אַ זעהר אינטערעסאַנטער פּראָצעס, אין וועלכען ס'זענען פערהאַן איבער 700 געליטענע.

ווי אונזערע לעזער געדענקען נאָך פון אונזערע נאָטיצען האָט זיך אויף שענקעוויטש-גאַס 67 געגרינדעט אַ געשעפט, וועלכעס האָט פערקויפט קופּאָנגען, נאָך דעם ווי דער קויפער האָט זיינע קופּאָנגען פערקויפט, האָט ער געהאַט דאָס רעכט צו בעקומען סחורה אויף אַן'אַנצוג. קיין נאַיווע מענשען האָבען נישט געפעהלט און די צאָהל „קופּאָנגען-סוחרים" זענען מיט יעדען טאָג געוואַקסען. ווען די קליענטען זענען געקומען אָבנעהמען זייער סחורה, האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז לא היה ולא ברא, נישטאָ קיין בעלי-בתים און נישטאָ קיין סחורה. די געליטענע האָבען זיך געווענדעט צו דער פאָליציי און ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז די אייגענטימער פון דעם שווינדעל-געשעפט זענען שלום מילער און קויפמאַן רובאַשקין. רובאַשקין איז דעמאָלט אַרעסטירט געוואָרען און שפּעטער בעפרייט געוואָרען אויף קויציע. מילער איז אַנטלאָפען און טראָץ די שטעק-בריף האָט מען איהם ביז היינט נישט געכאַפּט.

נעכטען האָט זיך דער דאָזיגער אינטערעסאַנטער פּראָצעס אָנגעהויבען אין לאָדזשער פרידענס געריכט, צוליב דעם וואָס דאָס פרידענס-געריכט האָט נישט קיין רוים, וואו ס'זאָלען אויסגעהערט ווערען 723 עדות, וועלכע זענען גערופען געוואָרען איז דער פּראָצעס איבערטראָגען געוואָרען אין גרויסען זאַל פון פרידענס-געריכט.

צום געריכט האָט זיך געשטעלט נאָר רובאַשקין און דאָס געריכט אונטער'ן פאָרזיץ פון ריכטער פון 9טען בעצירק בעשליסט דעם ענין מילער אויסצושליסען אין דעם פּראָצעס בעטראַכטען.

דאָס בלויזע אויסרופען די עדות און פעסטשטעלען זייערע פּערזאָנאַליען, האָט געדויערט פון האַלב צעהן אין דערפריה ביז שפּעט אין אָוונט.

„טאָז" שיקט קינדער אויף ווינטער-קאָלאָניעס קיין דרוסקיעניק און אָטוואָצק.

(-) די געזעלשאַפט „טאָז", וועלכע האָט אַלס אויפגאַבע דעם געזונד-שוץ פון דער יודישער בעפעלקערונג אין פּוילען בכלל און פון די קינדער בפרט, אָרדענט איין ה. י. אין דרוסקיעניק און אָטוואָצק ווינטער-קאָלאָניעס פאַר שול-קינדער אין עלטער פון 6 ביז 14 יאָהר.

די קאָלאָניעס זענען איינגעאָרדענט לויט די נייעסטע פאָדערונגען פון מעדיצין און היגיענע. די זאַלען זענען גרויס און העל בעלויכטען, די שלאָף-צימערן זענען גערוים איינגעאָרדענט. יעדעס קינד האָט זיין בעזונדער בעט, בעטגעוואַנט און וואַרעמע צודעק. ס'וועלען ספּעציעל צוגעפּאַסט גרויסע וועראַנדעס, וואו די קינדער וועלען קענען דורכמאַכען ליג-קורען אויף דער פרישער לופט.

די קינדער וועלען זיך געפינען אונטער דער שטענדיגער מעדיצינישער השגחה פון ספּעציאַליסטען קינדער-דאָקטוירים מיט לאַנג-יעהריגער פּראַקטיק. לויט דער פעראָרדנונג פון די דאָקטוירים וועלען די קינדער ערנעהרט ווערען. קינדער, וועלכע וועלען נישט צונעמען אויף דער וואָג וועלען בעקומען ספּעציעלע צוגאַב-דערנעהרונג.

קראַנקע קינדער וועלען בעקומען לויט די פאָרשריפטען פון דאָקטאָר די נויטיגע מעדיקאַמענטען. איינשפּריצונגען, טראַן, קעפיר, זאַלץ-בעדער, ליכט-בעשטראַלונגען א. א. וו.

אין די קאָלאָניעס וועלען צוזאַמען וואוינען מיט די קינדער און האָבען שטענדיגע אויפזיכט איבער זיי ספּעציעלע היגיעניסטינס, וועלכע וועלען אויספיהרען אַלע מעדיצינישע פעראָרדנונגען פון דאָקטאָר און נאָכזעהען, אַז די קינדער זאָלען זיך צוגעוויינען צו ריינקייט און צו היגיענישען לעבענס-אופן.

אין די קאָלאָניעס ווערען אָנגענומען קינדער, וועלכע האָבען דורכגעמאַכט שווערע קראַנקהייטען, בכלל אָפּגעשוואַכטע, בלוט-אָרימע, מאַגערע, קראַנקע אויף כראָנישע ענטצינדונגען פון די אויבערשטע לופט-וועגען, (כראָנישער בראָנכיט), רעוומאַטיזם, ראַכיט, אַרטרעטיזם א. א.

אין די קאָלאָניעס ווערען נישט אָנגענומען קינדער קראַנקע אויף אַנשטעקענדע קראַנקהייטען און בעזונדערס אויף אַזוי גערופענעם אָפענעם טובערקולאָז. יעדער סעזאָן וועט דויערען 6 וואָכען. דער ערשטער סעזאָן פאַנגט זיך אָן דעם 20 נאָוועמבער ה. י. און וועט דויערען ביז דעם 2טען יאַנואַר 1927.

איינשרייבונגען פון קינדער ווערען אָנגענומען אין ביוראָ פון „טאָז" אַנדזשעיאַ 1, יעדען טאָג אַ חוץ שבת פון 1–9 פאַרמיטאָג און פון 4–7 אינאָוועגד. דאָרט איז אויך צו בעקומען גענויערע אינפאָרמאַציעס.

כמעט 3 טויזענד קינדער אונטער מעדיצינישער אויפזיכט.

(*) די טעג איז אין לאָקאַל פון „טאָז" אונטער'ן פאָרזיץ פון ה' א. קאַגאַן, פאַרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון די פאָרשטעהער פון די שולען, חדרים און ת"ת אין וועלכע דער „טאָז" פיהרט די שול-היגיענע.

דער פאָרזיצער אינפאָרמירט די פערזאַמעלטע, אַז אין די שולען. אין וועלכע דער „טאָז" פיהרט זיין היגיענע-אַרבייט געפינען זיך קנאַפּע 3000 קינדער. פאַר די זעלבע קינדער ווערט אין די נאָהענטסטע טעג דורך דער פערוואַלטונג פון „טאָז" געעפענט אַן'אַמבולאַטאָריום, ווי אויך אַ דענטיסטישער קאַבינעט. די שוואַכערע פון די קינדער קענען אַרויסגעשיקט ווערען פאַר אַ קליינעם אָפּצאָהל אין די סאַנאַטאָריום וועלכע די צענטראַלע האָט געעפענט אין דרוסקעניק.

דער רעפערענט ווייזט אָן, אַז די אַלע בעמיהונגען פון „טאָז" וואָלטען געוויס געהאַט אַ פיל גרעסערען נוצען ווען די לעהרערשאַפט וואָלט מעהר פעראינטערעסירט די עלטערן מיט דער אַרבייט פון „טאָז".

נאָך אַ לעבהאַפטער דיסקוסיע ווערט אָנגענומען אַ רעזאָלוציע אין וועלכע ס'ווערט אויסגעדריקט אַ דאַנק דער פערוואַלטונג פון „טאָז" פאַר איהר אַרבייט אויפ'ן געביט פון היגיענע אין די יודישע-שולען און ס'ווערט איהר צוגעזאָגט מאָראַלישע און מאַטעריעלע שטיצע אויף דעם געביט.

אַ שטרייק
פון טרעגערס

(–) ס'איז אויסגעבראָכען אַ שטרייק פון די טרעגערס, וועלכע טראָגען אַראָפּ די קאָלאָניאַל-סחורות פון די וועגען אין די געוועלבער אַריין, זיי פערלאַנגען אַ הוספה פון 50 פּראָצענט, די קאָלאָניאַל-סוחרים האָבען זיך געווענדעט צום צענטראַלען-סוחרים פעראיין, אַז ער זאָל זיך אונטערנעהמען צו ליקווידירען דעם שטרייק.

דירעקטאָר אָרבאַך האָט צוגעזאָגט מיטצוהעלפען אין דעם ענין.

פון קינדער-היים אויף באַלוט.

די איינשרייבונגען אין קינדער-היים אויפ'ן נאָמען פון י. שורעק, וועלכער ווערט געעפענט אין די נאָהנטסטע טעג אויף פּלאַץ קאָשטשעלני 4, האָבען זיך שוין אָנגעהויבען. ס'ווערען איינגעשריבען קינדער אין עלטער פון 4 ביז 6 יאָהר.

די איינשרייבונגען קומען פאָר טעגליך פון 10 ביז 2 נאָכמיטאָג.

די העברעאישע שיחות אין דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע.

די לעצטע שיחה אין דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע, אין פערגאַנגענעם שבת נאָכמיטאָג, איז געווען געווידמעט דער טעמע: „נאַפּאָלעאָן און די יודען". אין אַ שעהנעם און אומפאַסענדען רעפעראַט האָט ה' ד"ר ח. בערלאס אַרומגערעדט די בעציהונג פון נאַפּאָלעאָן צו די יודען און זיינע רעפאָרמען מיט'ן הנכם פון סנהדרין, וואָס ער אַליין האָט געשאַפען און וואָס זענען געווען געווענדעט אויף צו דערפיהרען צו אַ פולשטענדיגער אַסימילאַציע פון די יודען.

די קומענדיגע שיחה וועט זיין אויף אַ ביכער-וויסענשאַפטליכע טעמע. רעפערירען וועט ה' יעקב אַסטערן, פּראָפעסאָר פון גימנאַזיום „יבנה".

מיר דערוויסען זיך, אַז די פירמע „פאָרד מאָטאָר קאָמפּאַני" אַקציען-געזעלשאַפט אין דעטראָיט האָט איבערגעגעבען די רעפּרעזענטאַנץ, פון איהרע אויטאָ'ס און טיילען אויף דער לאָדזשער וואָיעוואָדזטווע דער פירמע ב. ראָזנער און קאָמפּ. אין לאָדז. דאָס עפענען די פירמע וועט פאָרקומען אין די נאָהנטסטע טעג אויף פּיעטריקאַווער 2. דער נייער האַנדעלס-פּלאַץ דאַרף בעגריסט ווערען.

פאַלשע
נגעלע זילבערנע מטבעות.

(פ) אויפ'ן גרונד פון אַ פעראָרדנונג פון פינאַנץ-מיניסטעריום האָבען אַלע מלוכה-אַמטען בעקומען אַ צירקולאַר, אַז זיי זאָלען נישט לאָזען ווייטער אין פערקעהר די געלע זילבערנע מטבעות.

די דאָזיגע פעראָרדנונג איז אַרויסגעגעבען געוואָרען צוליב דעם וואָס די בעפעלקערונג האַלט, אַז די געלע זילבערנע מטבעות זענען פאַלשע.

לאָדז
ווערט אַספאַלטירט.

(ד) אויף פּעטריקאָווער גאַס — ווי יעדער קען עס איבריגענס פיהלען בעת'ן קריכען אין די „בערג" — ווערט איצט געמאַכט אַ נייער ברוק.

דער דאָזיגער ברוק וועט בקרוב בעגאָסען ווערען מיט אַספאַלט, אַזוי, אַז אַ טייל לאָדזשער גאַסען וועלען לויט מוסטער פון די גרעסערע שטעט, זיין אַספאַלטירט און ס'וועט בעסער זיין פאַר דעם ראָד-פערקעהר.

טייקאָ קיוואַ
קומט קיין לאָדז.

גאָר בקרוב קומט קיין לאָדז די וועלט-בעריהמטע יאַפּאַנישע זינגערין טייקאָ קיוואַ, וועלכע מאַכט איצט אַ טריומף-רייזע איבער אייראָפּאַ און אַמעריקאַ.

די בעריהמטע זינגערין וועט אויפטרעטען אין פילהאַרמאָניע-זאַל אין דער אָפּערע „מאַדאַם בוטערפליי".

מעלדונג

אַ דרשה אין ווילקער בי"ה וועגען בעלזער רבין זצ"ל.

היינט בין מנחה למעריב וועט דער אדעסער רב האַלטען אין ווילקער בית המדרש אַ דרשה וועגען בעלזער רבין זצ"ל.

טעלעגראַמען.

פאַרוואָס האָט זיך פערצויגען דער קויהלען-שטרייק אין ענגלאַנד?

לאָנדאָן, 8 (ספּ. טעל.) ווי מ'גיט איבער זאָל זיין די הויפּט-סיבה פאַרוואָס דער קויהלען-שטרייק איז אַזוי פערשלעפּט געוואָרען, זענען געווען די גרויסע געלד-רעזערווען פון דער לייבאָר-פּאַרטיי.

די דאָזיגע געלדער זענען געלעגען אין די שפּאָר-קאַסעס. די גאַנצע צייט פון שטרייק האָט די רעגירונג בעקומען רעגולערע בעריכטען פון אַלע שפּאָר-קאַסעס און לויט דעם זיך בעמיהט צו פערציהען דעם שטרייק, פּרי אויסצושעפּען די רעזערווען. איצט ווי מ'גיט איבער זאָלען די דאָזיגע רעזערווען, וואָס האָבען דערגרייכט ביז 12 מיליאָן פונט, זיין כמעט אויסגעשעפּט.

חוץ די קאָנסערוואַטיווע רעגירונג האָט אַפגעשוואַכט איהר שאַרפסטען געגנער, האָט זי אָבער פערשפּילט דעם דאָזיגען קאַמף דורכדעם, וואָס צוליב'ן דויערנדען שטרייק איז אויסגעוואַקסען די השפּעה פון דער לייבאָר-פּאַרטיי, ווי דאָס האָבען אַרויסגעוויזען די לעצטע וואַהלען.

לאָנדאָן, 8 (ספּ. טעל.) די רוסישע פּראָפעסיאָנעלע פעראייגען האָבען צוגעשיקט פאַר די שטרייקענדע קויהלען-אַרבייטער 50.000 פונט שטערלינג.

לאָנדאָן, 8 (אַטז) דער אויספיהרונגס קאָמיטעט פון די קויהלען-אַרבייטער האָט אויף אַ זיצונג וואָס האָט געדויערט 3 שעה בעטראַכט דעם קאָמפּראָמיס-פאָרשלאָג פון דער רעגירונג. נאָכמיטאָג זענען דער רעגירונג מיטגעטיילט געוואָרען די בעשלוסען און נאָכדעם האָבען דער פּרעמיער באַלדווין און דער קויהלען-קאָמיטעט זיך בעקענט מיט די פאָרשלאַגען פון די קויהלען-גרובען-אייגענטימער. טראָץ דער שפּעטער צייט האָבען די אונטערהאַנדלונגען ווייטער געדויערט. די אַרבייטער-פערטרעטער האָבען ערקלערט, אַז אין פיל וויכטיגע פראַגען איז קיין אייגשטימיגקייט נישט דערגרייכט געוואָרען.

לאָנדאָן, 8 (אטע) היינט האָבען אין די קויהלען-גרובען געאַרבייט 304,333 אַרבייטער. פון נעכטען האָט זיך די צאָהל אַרבייטענדע פערגרעסערט אויף 5.875 פערזאָן.

לאָנדאָן, 8 (ספּ טעל.) די אונטערהאַנדלונגען פון די קויהלען-אַרבייטער מיט'ן פּרעמיער באַלדווין און די מיטגלידער פון דער קויהלען-קאָמיסיע וועלען דויערען עטליכע טעג.

נאָכדעם וועט קיין לאָנדאָן צוזאַמענגערופען ווערען אַ קאָנפערענץ פון די בערג-אַרבייטער דעלעגאַטען און דער אויספיהרונגס-קאָמיטעט וועט פאַר זיי אָפּגעבען אַ בעריכט וועגען גאַנג פון די אונטערהאַנדלונגען.

אַ לאָדזער פלוצלונג געשטאָרבען אין וואַרשאַ.

וואַרשאַ, 8 (טעלעפאָניש) אַ שרעקליכער אומגליקסצפאַל האָט געטראָפען מיט דער לאָדזשער פאַמיליע רייס, וועלכע וואוינט אין לאָדז אויף קילינסקאָגאָ נ. 10.

זונטאָג איז די פאַמיליע געקומען קיין וואַרשאַ: דער עלטערער זוהן שלמה האָט אין וואַרשאַ געזאָלט אַ חתן ווערען און די תנאים זענען בעשטימט געוואָרען אויף זונטאָג אין אָוונד.

די פאַמיליע איז בשלום אָנגעקומען אויפ'ן אָרט, אַלע פאָרבערייטונגען צו דער פערלאָבונג זענען געווען גרייט, אָבער פלוצים האָט זיך דער חתן ש. דערפיהלט שלעכט, מ'האָט אַרויסגערופען אַ דאָקטאָר, ער האָט אָבער שוין נאָר קאָנסטאַטירט דעם טויט.

גענעראל-פערזאמלונג פון קאלאָניאל-קליינהענדלער-פעראיין.

אונטער'ן פאָרזיץ פון ה' שוואַרצקי איז זונטאָג אָוועגד פאָרגעקומען אין לאָקאַל פון קאָלאָניאַל-קליינהענדלער-פעראיין (ציגעל-גאַס 15) די יעהרליכע גענעראַל-פערזאַמלונג.

ה' שווידער גיט אָפ דעם טעטיגקייטס-בעריכט, אין וועלכען עס ווערט מיט פאַקטען און דאַטען אָנגעוויזען אויף דער פרוכטבאָרער טעטיגקייט פון דער פערוואַלטונג, וועלכער האָט אַרויסגעוויזען פיל איניציאַטיוו און האָט מיט ערפאָלג אַדורכגעפיהרט פיל פערלייכטערונגען פאַר די מיטגלידער און זיי פערטיידיגט ביי דער פינאַנץ-מאַכט און ביי די אַדמיניסטראַטיווע אָרגאַנען.

ה' א. ראָזענצווייג גיט אָב דעם קאַסע-בעריכט אין נאָמען פון דער רעוויזיע-קאָמיסיע.

אַ שטורמישע דיסקוסיע ענטוויקעלט זיך אַרום דער פראַגע פון בודזשעט, די ה"ה שוואַרץ, יאַבלאָנסקי, ווילהעלם, גיזווינסקי א. א. ווייזען אָן אויף דער אומבעדינגטער נויטווענדיגקייט פון דאָס ווייטערע עקזיסטירען פון קאָלאָניאַל-קליינהענדלער-פעראיין אויף ציגעל-גאַס 15, זיי ווייזען דעריבער אָלע מיטגלידער אַרויסצוווייזען דעם געהעריגען אינטערעס צום פעראיין, איהם אונטערצושטיצען, כדי ער זאָל קאָנען ווייטער זיך ענטוויקלען און ב׳ענגען נוצען די יודישע קאָלאָניאַל-קליינהענדלער.

צום שלוס זענען אָנגענומען געוואָרען רעזאָלוציעס, אין וועלכע עס ווערט אויסגעדריקט אַ דאַנק דער פערוואַלטונג פאַר איהר טעטיגקייט, נאָך דער אַדורכגעפיהרטער רעאָרגאַניזאַציע אין פעראיין, און עס ווערען אויפגעפאָדערט אַלע יודישע קאָלאָניאַל-קליינהענדלער אַריינצוטרעטען אין פעראיין.

די פאָרזעצונג פון דער גענעראַל-פערזאַמלונג, וועט פאָרקומען דעם קומענדיגען זונטאָג.

א סוחרים-צוזאמענפאהר.

(–) דעם 15 ה. ח. קומט אין וואַרשאַ פאָר אַ צוזאַמענפאָהר פון אַלע סוחרים-פעראיינען אין פוילען. אין דער ערשטער רייהע וועט בעטראַכט ווערען די פראַגע, אַז דער מאָראַטאָריום אויף פאַר מלחמה-דיגע חובות זאָל ווייטער פערלענגערט ווערען, ווייטער וועלען בעטראַכט ווערען פערשידענע ענדערונגען אין שטייער-סיסטעם און אַז דעם אָפצאָהל פאַר פאַטענטען זאָל מען קענען איינצאָהלען אין ראַטעס און אַז דער וועלכער וועט ליקווידירען זיין געשעפט אין צווייטען האַלב יאָהר זאָל דאַרפען אַ פאַטענט נאָר אויף אַ האַלב יאָהר.

פאהרסט אויף א דראשקע, היט דיין וואליזע.

(–) אַלעקסאַנדער טשערניק פון וואָל-טשאַנסקאַ 228 האָט געמאָלדען דער פאָליציי, אַז בעת ער איז אַראָבגעגאַנגען פון אַ דראָשקע, מיט וועלכער ער איז געפאָהרען, איז דער דראָשקאָזש שנעל אַוועקגעפאָהרען מיט אַ וואַליזע, וועלכע טשערניק האָט געלאָזען אויף דער דראָשקע. דעם נומער פון דער דראָשקע האָט טשערניק נישט געדענקט.

פאמעראנצען און רייז.

(–) דער צענטראַלער סוחרים-פעראיין פעטריקאָווער 10 האָט בעקומען צוגעטיילט 18 וואַגאָנעס פאָמעראַנצען און 30 וואַגאָנעס רייז. ווען דער פעראיין האָט אָנגעהויבען דעם טראַנספאָרט פונאַנדערצוטיילען צווישען די סוחרים האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז אַ סך סוחרים ווילען די סחורה בכלל נישט אָפנעהמען, ווייל דער סכום איז זעהר אַ קליינער, די רעגירונג וויל אָבער די ראָזינע אַרטיקלען נישט מעהר אַריינ-לאָזען, ווייל זי האָט מורא, אַז עס זאָל נישט אַרויסגעהן קיין אויסלענדער צו פיל פרעמדע וואַלוטע.

Dr. med. H. LUBICZ
צענעלניאַנא 43, טעל. 41-32.
ספעציאַליסט פאַר הויט, וועגערישע און פון נער-שוואַכע קראַנקהייטען. (899
הײלונג מיט קוואַרץ-לאַמפען (האַר-אויספאַל)
נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָווענדי

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47 tel. 26-02
אונעראָלאָגיע קראַנקהייטען. ספעצ. ליגנען און האַרץ קראַנקהייטען, בעשטראַהלונגען מיט קונסטליכע בערג-זון.
נעמט אָן פון 3—5 נאָכמיטאָג.

טראגעדיע פון א רינגער פארפאלק.

דער הראנהער מאן שטארבט אויף דער שיף און ווערט אריינגעוואָרפען אין ים.

פון ריגע שרייבט מען:

די מאָסקווער פאָרשטאָט געפינט זיך אונטערן שווערען איינדרוק פון אַן אינטימער פאַמיליען-טראַגעדיע, וואָס איז פערבונדען טיילווייז מיט דער איידעאַליסטישער שטרעבונג פון אונזערע יונגעלייט קיין א"י.

מיט אַ יאָהר אַנדערהאַלבען צוריק האָט זיך אַ היגער בלעכער בעגעגענט מיט אַ בעלי-ביתישער מיידעל צ. ב. אַ הייסע צעירי-ציוניסטקע. צווישען זיי ביידען איז אויסגעוואַקסען אַ ליבע. זיי האָבען אינגיכען חתונה געהאַט, און זיך געלאָזען קיין א"י.

די גליקען, וואָס עס האָט זיך זיי געוועבט אין די מוחות, זענען נישט געקומען. פאַר די יונגע מענשען האָט זיך אָנגעהויבען אַ ביטערער קאַמף פאַר עקזיסטענץ. דער יונגער בלעכער האָט דערצו נישט פערטראָגען דעם קלימאַט, און האָט אָנגעהויבען צו קרענקען. אפשר איז דאָס געווען מאַלאַריע, אפשר עפּיס אַנדערש; די אָרטיגע דאָקטוירים האָבען נישט געקענט פעסטשטעלען דעם דיאַגנאָז. ביי אַזעלכע צושטאַנדען האָבען די יונגע מענשען בעשלאָסען זיך אומצוקערען אַהיים. ביז ליבוי איז ביי זיי געוואָרען אַ טעכטערל און די מאַטעריעלע לאַגע האָט זיך נאָך מעהר פערערגערט.

עס איז דערגאַנגען אַזוי ווייט, אַז עס איז פשוט נישט געווען אויף רייזע הוצאות. מען האָט בעדאַרפט וואַרטען ביז וואַנעט מען וועט צו שיקען פון ריגע אַ ביסעל מזומנים אויף אַ שיפס-קאַרטע. און ווען די גליקליכע מינוט איז געקומען, איז געווען אַזוי גוט ווי שפעט.

אויפ'ן שיף איז דער יונגערמאַן אַרויפגעטראָטען שוין אַ האַלבטויטער. עס איז גרינג זיך פאָרצושטעלען ביי וואָס פאַר אַ שטימונג דאָס יונגע ווייבעל איז אַרויף אויף דער שיף און אויף די הענד איז נאָך דערצו אַ זויג-קינד.

אין אַ מעת-לעת אַרום איז דער יונגער בלעכער אויפ'ן שיף געשטאָרבען. די שיפס-מאַנשאַפט האָט אָנגעהויבען צו פאָדערן, אַז מיט'ן בר-מנן זאָל מען זיך בעגעהן אַזוי ווי עס פאָדערען די ים-תקנות, ד. ה. מען זאָל איהם אַראָפלאָזען אין וואַסער. די יונגע פרוי איז געווען אין אַ אמת'ער פערצווייפלונג. איז דוקא אויסגעפאַלען דאַסמאָל אַ שיף, מיט וועלכער עס זענען געפאָהרען וועניג יודען. קיין איין פאַסאַזשיר האָט נישט אונטערגעהאַלטען איהר בקשה. אומזיסט האָט זי געבעטען לכל הפחות, אַז מען זאָל איה' ערלויבען דעם בר-מנן צוזמירען ביז'ן ערשטען האַפען. דער קאַפיטאַן האָט זיך נישט געלאָזט בויגען.

ביי האַרץ-רייסענדיגע יללות פון דער פרוי איז פאָרגעקומען די טרויעריגע צערעמאָניע. איינגעוויקעלט אין אַ לייַלעך, און צוגעבונדען צו אַ שווערער מיט אייזען בעשמיטער ברעט, איז דער טויטער קערפער אַראָפגעלאָזען געוואָרען צום גרונד אין מיטען ים. די אַנוועזענדע קריסטען האָבען מיט ענטבלויזטע קעפ צוגעקוקט: „נישט בעשערט דעם דאָזיגען יוד צו געפינען זיין מנוחה אין דעם לאַנד פון זיינע אבות" – האָבען זיך געהערט שטילע אויסרופען.

אַ צובראָכענע איז די פרוי מיט'ן קינד געקומען קיין ריגע, ברענגענדיג די עלטערן די טרויעריגע בשורה.

(פ.)

יודישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" אַנטוואָרטען אויף יורידישע פראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאָן.
יורידישע אָפטיילונג פון „נייעם פאָלקסבלאַט"
בעם דערשאַנגען אַן אַנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופאָן פון טאָג, ווען די אַנפראַגע ווערט אַריינגעגעבען. אויף אַנפראַגען אָהן קופאָן וועט מען ענטפער נישט געגעבען ווערען.
גילטיג דעם 9. נאָוועמבער 1926.

2410. כ–ן.

איהר וועט בשום אופן קיין פאַס אויף אייער פאָטערס נאָמען נישט בעקומען.

2411. אַ לעזער פון טלמשטאָט.

נישט בלויז אויף דעם אָרט, וואו איהר האָט געבאָרגט דאָס געלד אָדער דער חוב האָט געדאַרפט בעצאָהלט ווערען, נאָר אויך דאָרט וואו עס וואוינט דער בעל-חוב, קאָן מען איהם איינקלאָגען, מעגט איהר אפילו האָבען איהם געבאָרגט אין ארץ-ישראל, מעג ער אפילו האָבען זיך פערפליכטעט אייך דאָרט דעם חוב צו באַצאָלען. קוים וואוינט ער איצט אין לאָדז, קאָנט איהר פון איהם דאָ אויסמאָנען דעם חוב.

2412. אַ געטרייער לעזער פון דער אַלטשטאָדט.

2413. P. P.

2414. אָפּיאָס.

2415. אַנ'איינ-געליטענער.

וועגען אייערע ענינים מוזט איהר זיך פערזענליך פערשטענדיגען מיט אינזער יוריסט טעגליך פון 3 ביז 4 נאָכמיטאָג, מיטברענגענדיג די ציישונג.

2416. קאַרנער.

קיינער האָט נישט דאָס רעכט צו פאָדערן פון אייך, אַז איהר זאָלט באָרגען וועמען ס'איז געלד, נישט האָבענדיג דערפון קיין נוצען. איהר מעגט דרייסט פאָדערן פראָצענט בפרט, ווען איהר בעשעפטיגט זיך נישט מיט באָרגען געלד אויף פראָצענט פראָפעסיאָנעל – אין ערגסטען פאַל קאָן מען אייך בעשטראָפען פאַר פערנעמען זיך מיט קרעדיט-אָפעראַציעס אָהן קאָנצעסיע און פאַטענט. וואָס שייך דער דראָהונג איבערצוגעבען אייך דער פראָקוראַטור, קאָן עס האָבען אַ גרונד בלויז אין דעם פאַל, ווען דער געפאָדערטער דורך אייך פראָצענט איז געווען אַ ליכוואַרסקע, די שטראָף איז אָפהענגיג פון אַ גאַנצע רייהע אומשטענדען. קודם כל פון דער הויך פון גענומענעם פראָצענט, פון דער לאַגע פון בעל-חוב אין מאָמענט ווען ער האָט זיך געבאָרגט דאָס געלד א.א.וו.

2417. אַ לעזער פון וואָלבאָרס גאַס 34.

אַזוי ווי דאָס דירה-געלד פאַר'ן לויפענדען קוואַרטאַל פון 2 צימערן און קיך בעטרעפט נאָך נישט קיין 75 פראָצ. פון גרונד דירה-געלד מוזט איהר נאָך צאָהלען פאַר אויסרייניגען די קלאָזעטען און וואַסער, פאַר די איבעריגע אויסגאַבען דאַרפט איהר שוין מעהר נישט צאָהלען, קיין גנוצליכער פראָצענט-זום איז פאַר די אויסגאַבען נישט פעסטגעשטעלט. צאָהלט לויט חשבונות.

2418. קר.

דער אויסטאַוו וועגען בירגע שאָפט איז אַרויסגעגעבען אין 20. יאַנואַר 1920 און פערעפענטליכט געוואָרען אין דוש. אויסטאַוו № 7/1920 אונטער דער פאָז. 44

נאדיר צו א הונדערטער אבי נעהם זיך מיין ווייב!

אַ פאַריזער מאָרד-געשיכטע.

דער 22-יעהריגער לאַבעידו און דער 23-יעהריגער בעלורי זענען פון שטענדיג אָן געווען זעהר בעפריינדעט. זיי פלעגען צוזאַמען אַרבייטען, צוזאַמען טרינקען און צוזאַמען זיך נאָכיאָגען נאָך שעהנע פרויען.

מיט עטליכע מאָנאַטען צוריק איז בעלורי אַוועקגעפאָהרען פון פאַריז. ער האָט זיך אַזוי לאַנג נאָכגעיאָגט נאָך די פאַריזער „שעהנהייטען" ביז איינע פון זיי, אַ געוויסע זשאַנעט, האָט איהם זעהר ווייט פערשלעפט; האָט ער מיט איהר חתונה געהאַט און דערנאָך געמאַכט ערגעץ-וואו אַ האָכצייט-רייזע, וואָס האָט געדויערט עטוואָס לענגער, ווי אַ געוועהנליכער האָניג-מאָנאַט...

קומענדיג צוריק פון דער רייזע, שוין, חייזם אויס, אַ מידער און אַ היבש ביסעל אַנ'איבערגעזעטיגטער פון צופיל האָניג, האָט ער ווידער אויפגעזוכט זיין אַלטען פריינד לאַבעידו און מען איז צוזאַמען אַוועק אין אַ קאַפע וואָס עס איז געווען אין מויל...

– וואָס מאַכט עפּעס דיין ווייבעל? – פרעגט דער פריינד ביי דעם יונגען באַלעבעסטל – און ביסטו כאָטש גליקליך מיט איהר?

– גליקליך! – ענטפערט אָפּ דער באַלעבעסטל פויל און זויערליך – גליקליך גאָר; איך צאָהל צו הונדערט פראַנק יענעם, וועך עס נעהמט איהר צו ביי מיר און בעפרייט מיר פון דעם יאָך...

– אַלע חתונה געהאַטע זאָגען אַזוי, ווען דער האָניג-חודש קריכט זיי שוין פון האַלז... איבעריגענס – האָט דער אונפערהייראַטער פריינד צוגעגעבען מיט אַ געלעכטער – הונדערט פראַנק גנהם זיינס נישט צו פיל... מען דאַרף זיך מיישב זיין, כע-כע!...

אין אַ קורצער צייט אַרום איז טאַקי בעלורי'ס ווייבעל ענטלאָפען געוואָרען פון איהם. עס איז איהר מיאוס געוואָרען זיין שפענדיגע זויערקייט און זיין שלעכטע שטימונג, און זי איז אַוועק וואוינען מיט זיין פריינד לאַבעידו. זי פערשטעהט גאָר איצטער נישט, ווי אַזוי זי האָט לכתחילה גאָר אויסגעקליבען איהר מאַן. זי האָט דאָך פון אָנהייב אָן גוט געקענט ביידע פריינד, וועלכע פלעגען גלייך אַרום איהר זיך דרעהען. גאָר איהר האָט זיך געדוכט, אַז בעלורי איז ערנסטער, ווייל ער איז דאָך אַ ביסעל עלטער און זעהט אויס געזעצטער. זיין יונגערער פריינד האָט איהר אויסגעוויזען לייכטזיניגער און ווינדיגער. איצטער אָבער האָט זי זיך איבערצייגט, אַז די ערנסטע און געזעצטע מענשען זענען גאָרנישט אַזוי גוט, און עס האָט איהר אַ ציה געטון צו דעם לייכטזיניגען לאַבעידו... אַלענפאַלס וועט דער פרעהליכער יונג איהר נישט אַזוי פייניגען מיט זיין שווערען געמיט... און אַז זי איז צו איהם געקומען, האָט זי באַלד ביי איהם געפונען פאַר איהר אָפענע אָרעמס און אַנ'אָפענע האַרץ...

— גוט, מיין טייערע זשאַנעט, אויסגעצייכענט: – האָט ער איהר געזאָגט – זייַ ביי מיר, ווי לאַנג דיר וועט זיך גלוסטען. מיר וועלען לעבען צוזאַמען, ביז וואַנען מען וועט זיך איינער דעם אַנדערען נישט איבערשניידען דעם גאָרגעל!...

אַ פאָר וואָכען האָט איהר מאַן זיך נישט געמאַכט וויסענדיג. האָב איהר אַכ-ציג סו'זענט שוואַרץ-יאָהר, אַט די פאַלשע שלאַנג! און מעג זיך איהר איצטיגער געליבטער, דער נאַרישער לאַבעידו, מיט איהר ווערגען"...

עס איז מיהר נישט וואָס די ביידע אַלטע גוטע פריינד האָבען אויסגעהערט זיך צו בעגעגענען און פלעגען שוין מעהר נישט טרינקען צוזאַמען...

ווער ווייס אָבער, וואָס ביי דעם ערנסטען און שטרמוטיגען באַלעבעסטל האָט זיך דאָך אינעווייניג איבערגעדרעהט. שוין אַ פאָר טעג, ווי ער האָט נישט קיין אַפעטיט צום עסען, און ביי נאַכט שלאָפט זיך איהם זעהר שלעכט... ער גיסט אָהן אויפהער פון „פלעשעל", אָבער דאָס בערוהינט איהם כמעט ווי גאָרנישט..

נאָכדעם האָט ער בעגינען אָפגעוואַרט זיין אַמאָליגען פריינד נעבען טויער פון זיין קליינער וואוינונג אויף דעם בולוואַר „סען-אוּאַז", ווען יענער איז בעגאַנגען צו זיין אַרבייט, און בעגעגענדיג איהם מיט אַ פעס, האָט ער, דער פערביטערטער באַלעבעסטל, גענומען שרייען אויף איהם:

– גיב מיר אָפ מיין ווייב, דו ניט דערטרעכטיגער יונג איינער!...

יענער, מיט זיין שטענדיגער לייכטזיניגקייט, האָט זיך גוט פונאַנדערגעלאַכט:

– אָפגעבען דיר דיין ווייב? פערקעהרט, דו דאַרפסט מיר נאָך צו איהר דערלעגען הונדערט פראַנק! געדענקסט דיינע אייגענע רייד?...

– נו, אויב אַזוי בעצאָהל איך דיר באַלד אין קאָסע! – האָט דער פערלאָזענער מאַן אַ זאָג געטון, און אַריינרוקענדיג די האַנד אין קעשענע און אַרויסשלעפענדיג פון דאָרטען אַ בלאַנקענדיגען רעוואָלווער, האָט ער דריי מאָל אויסגעשאָסען אויף זיין פריהערדיגען פריינד... יענער איז אומגעפאַלען אין אַ טייך בלוט, און ער, דער שיסער איז ענטלאָפען. אויפ'ן בולוואַר זענען געווען פיל מענשען; מען האָט איהם נאָכגעלאָפען... ער האָט אויף די נאָכיאָגער געשאָסען, ביז ער איז פערשוואונדען געוואָרען...

דערווייל איז געקומען פאָליציי. דער געשאָסענער האָט אָבער נאָך בעוויזען צו דערצעהלען אין קורצען, וואָס צווישען איהם און זיין פריהערדיגען פריינד איז זיך פערלאָפען, געבעטען לאָזען גריסען אין דער היים די יונגע ווייבעל וועלכע איז נאָך בעלעגען אין בעט און זיס געשלאָפען – און ער האָט צוגעשלאָסען די אויגען אויף אייביג.

קרבנות פון לוסט-רייזעס.

די 12 פערלאזענע ווייבלעך אין פאריז און דער מוסר השכל וואס מען קען פון דעם לערנען.

אין אן אמעריקאנער צייטונג לייענען מיר:

מיט א קורצער צייט צוריק איז אין די צייטונגען געווען געמעלדעט וועגען דער טרויעריגער לאגע פון צוועלף אמעריקאנער ווייבלעך, וואס זענען געבליבען אין פאריז. די ווייבלעך — איז געווען געמעלדעט — האבען נישט געהאט אויף הוצאות צוריק, ווען זיי האבען זיך בעווענדעט צו זייערע מענער אין אמעריקא, האבען יענע זיך געמאכט נישט וויסענדיג. דער סוף איז געווען, אז די הילף-געזעלשאפט פאר רייזענדע האט זיי געמוזט בעזארגען מיט שיף-קארטעס אויף צוריק. און דערביי האט די דערמאנטע געזעלשאפט ארויסגעלאזט א ווארנונג צו אלע ווייבלעך אין אמעריקא, אז זיי זאלען נישט איבעריג געטרויען זייערע מענער, ווען יענע ווערען צו זיי אזוי גוט, אז זיי ווילען זיי שיקען אזש אין פאריז. אויב זיי בעשליסען זיך שוין יא צו פאהרען, זאלען זיי פאהרען נישט אנדערש, סיידען, ווען די מענער וועלען זיי אויך געבען אויף די הוצאות אויף צוריק.

די ווארנונג זעהט אויס צו זיין א גאנץ קלוגע און פראקטישע, אבער נישט קיין גענוגענדע. מיר וואלטען די ווארנונג געמאכט א ביסעל שטרענגער. מיר וואלטען געווארענט אלע ווייבלעך, אז זיי זאלען זיך נישט ארויסלאזען אויף קיין לוסט רייזע קיין פאריז אדער אנדערשוואו אין די מרחקים, סיידען זיי קאנען מיטנעהמען זייערע מענער מיט זיך. מיר וואלטען דאס געמאכט נאך שטרענגער. מיר וואלטען געווארענט אלע ווייבלעך, אז זיי זאלען נישט פאהרען אפילו מיט זייערע מענער, אויב זיי זענען נישט אבסאלוט זיכער, אז די מענער וועלען פון זיי נישט אנטלויפען אויף א הינוועגס אדער צוריקוועגס.

די ווארנונג, דענקען מיר, איז זעהר א צייטליכע און א נויטיגע, ווייל מיר קענען א ווייבעל, וואס האט זעהר מיאוס אפגעשניטען פון אזא רייזע נאך פאריז. אמת, דער ווייבעל האט נישט געפעהלט אויף הוצאות. נישט אויף אהין און נישט אויף צוריק. מיט איהר האט פאסירט א גרעסערע צרה: ווען זי איז צוריקגעקומען האט זי געפונען א פוסט הויז — דער מאן איז אוועק צו א צווייטער ווייבעל.

מיר זאגען עס, ווייל מיר דענקען, אז די פראגע דא איז נישט בלויז א פראגע פון הוצאות. די פראגע איז א סך א טיפערע און קאמפליצירטע.

ווען א מאן האט ליב זיין פרוי, וועט ער זי, ערשטענס, נישט שיקען אויף א לוסט-רייזע, אויב ער וועט נישט זיין זיכער, אז ער וועט איהר קאנען שיקען אויף הוצאות — און אויב ער וועט איהר שיקען, וועט ער שוין קריגען די הוצאות אויף צוריק. צוריק, ווידער, ווען די פרוי האט ליב איהר מאן, וועט זי נישט פאהרען, נישט זייענדיג זיכער, אז דער מאן וועט איהר קאנען שיקען אויף די הוצאות. דעם אמת געזאגט, האבען מיר א פערדאכט, אז די צוועלף ווייבלעך אין פאריז זענען גאר קיין ווייבלעך נישט, אדער ריכטיגער: זיי האבען קיין מענער נישט, צו וועמען זיך צו ווענדען אין אמעריקא, גיכער פון אלץ זענען דאס געווען פרויען, וואס זענען מסתמא פערלאזען געווארען פון זייערע געליבטע אויפ'ן וועג. די לעצטע האבען מסתמא געקאנט דענקען, אז דאס איז דער בעסטער וועג אפצוברעכען א צייטווייליגע ראמאנטישע פארבינדונג, איידער זי ווערט צו פראזאאיש און אינאנגענעהם. פאר דער הילף-געזעלשאפט האבען אט די פערלאזטע פרויען געדארפט ערשיינען אין א מאנטעל פון אנשטענדיגקייט און זיי האבען דעריבער געמוזט אויסטראכטען די מעשה וועגען זייערע מענער אין אמעריקא.

אזעלכע בעדינגונגען וועלען אהן ספק זעהר א סך פערקלענערן די לוסט-רייזעס, וואס זענען לעצטענס אריין אזוי שטארק אין דער מאדע. אבער מיר מוזען זיך מודה זיין, אז מיר זענען קאנסערוואטיוו גענוג צו דענקען, אז עס איז א סך גלייכער פאר א פרוי צו פערלירען א לוסט-רייזע, ווי אנגענעהם זי זאל נישט זיין, איידער צו פערלירען איהר מאן און איהר היים.

די מענער אלס א כלל, זאגען, דאכט זיך, גאר נישט אזוי גוט, אז זיי זאלען מיט גוטען און מיט זייער אייגענעם ווילען שיקען זייערע פרויען אויף לוסט-רייזעס — דערהויפט לאנגע לוסט-רייזעס וואס זענען פערבונדען מיט א סך קאסטען. ווען א פרוי לאזט זיך שוין יא ארויס אויף אזא לוסט-רייזע, רייסט זי זיך געווענליך ארויס — מיט דער אויסנאהם, געווענליך, פון רייכע פרויען, ביי וועמען די פראגע פון קאסטען שפילט נישט קיין גרויסע ראלע. די זאך געהט געווענליך נישט צו אזוי איינפאך. די פרוי דארף געווענליך גענוג אנדולען דעם מאן דעם ספאדעק, אדער פערזאמערען איהם אזוי לאנג די יאהרען, ביז וואנען יענער גיט א מאך מיט דער האנד און זאגט: „טו וואס דו ווילסט!"

בשעת מעשה איז די פרוי אזוי בעטרונקען מיט איהר נצחון און מיט איהרע זיסע חלומות וועגען דער פארשטעהענדיגער רייזע, אז זי וויל זיך גאר נישט אפשטעלען צו דענקען וועגען דער געפאהר איבערצולאזען דעם מאן אליין אין אזא שטימונג. די געפאהר איז אבער דא. אויב די פרוי, זעהט זי נישט, איז עס דערפאר, וואס זי וויל זי נישט זעהן.

ווען די פרוי פאהרט אוועק און געפינט זיך אויפ'ן זיבעטען הימעל פון גליק, זיצט זיך דער מאן אין דער היים און הויבט אן בעטראכטען זיין אומגליקליכע לאגע אלס מאן. ווען א מענש הויבט אן טראכטען, פערלירט ער דעם גלייכגעוויכט. ער הויבט אן טראכטען, למשל, וואס האט ער פון דעם פאמיליען-לעבען? וואס האט ער פון דעם לעבען בכלל, און וואס האט ער פון זיין פרוי? און אז ער הויבט שוין אן טראכטען, קאן ער זיך אמאל דערטראכטען צום געדאנק, אז אויב זיין פרוי איז שוין אוועקגעפאהרען, טא זאל זי שוין בלייבען וואו זי איז, אדער — ער קאן זיך טראכטען — אז א צווייטע איז בעסער פאר זיין פרוי. און אזוי ווי צייט האט ער א סך, און ווער עס זאל איהם שטערן איז אויך נישטא, קאן זיך דעריבער מאכען, אז דער פערלאזענער מאנסביל זאל אוועקגעהן זוכען טרייסט ביי א צווייטער און שוין דארט פערבלייבען.

נישט אלע לוסט-רייזעס ענדיגען זיך אזוי טרויעריג, אבער דער ביישפיל פון די צוועלף ווייבלעך איז גענוג, אז קיין פרוי זאל זיך נישט פיהלען צו זיכער. דערהויפט דארפען יענע פרויען זיין פארזיכטיג, וואס האבען גוטע מענער. אט די גוטע מענער, ווען זיי פערלירען דעם געדולד, ווערען זיי פשוט געפעהרליך. (ניט.)

סטריקאווער פאבריקאנטען פאר'ן לאדזער קרייז-געריכט.

האט ה' פראשקיער בעליידיגט דעם בעאמטען?— פארוואס האט אויף איהם די סטריקאווער קראנקען-קאסע אנ'„אויג"?

(אז) נעכטען האט דאס לאדזער קרייז-געריכט בעטראכט דעם פראצעס קעגען די אייגענטימער פון דער סטריקאווער פארבעריי און גארבעריי ה"ה: זיידלער און פראשקיער, וועלכע זענען געווען בעשולדיגט, אז זיי האבען בעליידיגט דעם בעאמטען פון דער ארטיגער קראנקען-קאסע יאשקיעוויטש.

יאשקיעוויטש איז צו די דערמאנטע פאבריקאנטען געקומען איינקאסירען געלד פאר ארבייטער-פערזיכערונג א'ן בעת א קאנפליקט איבער עפעס א נישט פינקטליכער סומע, זאלען די ה"ה: זיידלער און פראשקיער האבען דעם בעאמטען געזידעלט מיט ווערטער, ווי: „לאבוז, באנדיט, סמארקאטש" א.אז.וו.

אויפ'ן פראצעס ערקלערען די אנגעקלאגטע, אז זיי האבען דעם בעאמטען כלל נישט בעליידיגט.

דער בעשולדיגטער פראשקער טענה'ט, אז ער ווייסט פארוואס די סטריקאווער קראנקען-קאסע האט אויף איהם א בייז אויג, דאס איז דערפאר, וואס ער, אלס ראטמאן פון סטריקאווער שטאדט-ראט, איז ארויסגעטרעטען מיט א רעדע, אז אין סטריקאוו איז קיין קראנקען-קאסע נישט נויטיג.

דאס געריכט האט די ה"ה: זיידלער און פראשקער פער'משפט אויף 3 טעג ארעסט און אלס קוויטע איז גענומען געווארען צו 1000 זלאטעס פאר יעדען.

רעדאקציאנס-קאלעגיום: מ. בראדערזאהן, ל. בראנש, ה. י. ברוסטאווסקי, ב. ווינער
פעראנטווארטל. רעד.: ה. קויפמאן.
ארויסגעבער: פערלאג „נייער פאלקסבלאט", פראדוציר-קאאפעראטיוו מיט פאי-האפטונג.

די ליבעס פון א קייזערין.

היסטארישער ראמאן פון לעבען אין רוסישן קייזערליכן הויף

פון ל. זאכער מאזאך.

— ס'פאלט מיר גארנישט איין.

— נו, פערקויף מיר איהם.

דאס אוראי נישט, — האט די גרעפין געזאגט — איך ווייס אויך, וואס צו טון מיט איהם.

— וואס וועסטו טון מיט איהם?

— ער וועט זיין מיין סעקרעטאר, — האט געענטפערט די שעהנע אינטריגאנטקע, וועלכע האט געוואלט ווייטאן אי איהר מאן, אי איהר געליבטען, וואס איז איצט געווען אויך אייפערזיכטיג צו איהר, זינט זי איז געווארען קאלט צו איהם — אפשר וועט ער נאך ווערען מיין געליבטער.

ביידע מענער האבען זיך אנגעקוקט מיט אויגען, וואס האבען ווי געפרעגט: „איהר הערט, א?" אבער ביידע האבען געשוויגען.

— קוקט איהם נאר אן, — האט געפליסטערט די גרעפין, ווען אלעקסיי איז אריינגעקומען מיט א נייעם געריכט. — ווייזט מיר נאך א מאן, וואס מ'זאל איהם קענען פערגלייכען מיט איהם. וואס פאר א פנים, וואס פאר א געשטאלט?

— א פויער, א לייבאייגענער! — האט ארויסגעמורמעלט דער אייפערזיכטיגער וואראנצאוו.

— און אז א פויער איז וואס? האט די צאריצא אנא נישט געהאט א געליבטען, וואס איז פריער געווען א שטאלקנעכט? דערמאנט זיך נאר, ווער הערצאג בירען איז געווען? — האט די גרעפין געענטפערט — ער איז אזוי לאנג א פויער און מיין קנעכט בל-זמן איך וועל אזוי וועלען. זאל מיר אבער איינפאלען, איז ער מארגען א קאפיטאן איבערמארגען א גראף. איהר ווייסט דאך, אז איך קען אלצדינג אויספיהרען ביי דער צאריצא.

וואראנצאוו איז רויט געווארען און געשוויגען, אבער שובאלאוו האט זיך מיטאמאל אנגעצונדען.

— און דו רעדסט אזוי, ווען איך בין דערביי — האט ער זיך אנגערופען מיט פערשטיקטער אויפרעגונג — דו פערגעסט, אז איך בין דיין מאן, און וואס פאר הייליגע רעכט..

— דו טרעטסט זיי יעדען טאג מיט די פיס! — האט איהם איבערגעריסען די גרעפין. — אויב די צאריצא ליבט דיך, איהר אונטערטאן, פארוואס זאל איך נישט ליבען מיין אונטערטאן?

אלעקסיי איז צוגעגאנגען צום טיש, אנגעגאסען די גלעזער, און דאס האט א סוף געמאכט צו דער צאנקעריי ביים טיש.

37.

ביינאכט.

נאכמיטאג איז די גרעפין ארויסגעפאהרען מיט איהר מאן אויף שפאציר און אלעקסיי איז מיטגעפאהרען, זיצענדיג לע'ם קוטשער. ער האט געעפענט די טיר פונ'ם עקיפאזש פאר דער גרעפין און האט איהר געהאלפען ביים ארויסגעהן פונ'ם עקיפאזש.

ביינאכט האט די גרעפין אנגעטאן א בעקוועמען שלאפ-ראק און דערנאך אנגעקלונגען.

אלעקסיי איז באלד אריינגעקומען צו איהר אין בודואר.

— טו מיר אויס די שיך! — האט זי איהם בעפוילען און אנגעקוקט איהם מיט מאדנע אויגען.

ער האט זיך געשטעלט אויף די קני, און ווען ער האט אריינגענומען די קליינע פוס פון זיין יונגער שעהנער פריצ'טע אין די הענד, האט זיך א ליכטיגער שמייכעל צוגאסען איבער פנים.

— דערלאנג מיר פון דארט מיינע פאנטאפעל! — האט זי ווידער בעפוילען.

ער האט איהר אנגעטאן די בלוי-סאמעטענע, מיט זילבער געשטיקטע פאנטאפעל און איז געבליבען פאר איהר שטעהן אויף די קני, ווארטענדיג אויף איהרע ווייטערע בעפעלען.

— גיי! — האט זי זיך אנגערופען. — איך דארף דיך מעהר נישט.

ער האט פערלאזען דאס צימער.

די גרעפין האט זיך אוועקגעזעצט בייא'ם קלאוויר און געפרובט שפילען, אבער זי האט תיכף אויפגעהערט. זי איז געווען אויפגערעגט. זי האט געטראכט וועגען איהר קנעכט, דעם שיינעם, דעם געבילדעטען און איידעלען יונגענמאן, וואס זיין גאנצער מזל איז פון איהר אפהענגיג געווען. דאס האט איהר געערגערט, ווייל זי האט נישט געוואלט טראכטען וועגען איהם, ס'איז איהר נישט אנגעשטאנען, ווייל ער איז פארט געווען א פויער, א לייב-אייגענער, און דאך איז זי נישט געווען אומשטאנד צו פערטרייבען זיין בילד פון זיך.

האט זי דערנאך גענומען א נייעם פראנצויזישען בוך, וואס שובאלאוו, א בעגייסטערטער פערעהרער פון דער פראנצויזישער ליטעראטור, האט איהר געבראכט און זי האט אנגעהויבען צו לייענען.

פלוצים האט זיך דערהערט א געזאנג. א וואונדערליכע זיסע מענערשטימע האט געזונגען א מעלאנכאליש ליד.

א ווייל[ע] האט זי זיך צוגעהערט מיט אנ'איינגעהאלטענעם אטעם. דערנאך איז זי אויפגעשפרונגען און א צי געטון דעם גלאק.

— ווער זינגט עס דארט? — האט די גרעפין געפרעגט.

— אלעקסיי ראזומאווסקי — האט איהר קאמער-פרוי געענטפערט. קיינער, נישט אין מאסקווע און נישט אין פעטערבורג האט נישט אזא שטימע. זיין געזאנג קען משוגע מאכען.

— רוף איהם אריין!

אין א ווילע ארום איז ער אריינגעקומען און איז געבליבען שטעהן ביי דער טיהר.

— דו האסט עס געזונגען? — האט די גרעפין אנגעהויבען נישט קוקענדיג אויף איהם.

— יא, פריצ'טע, — האט ער געענטפערט אין א בעשיידענעם טאהן.

— וואס איז דאס געווען פאר א ליד?

— א מאלארוסיש ליד, וואס מ'זינגט ביי אונז אויף דער אוקראינע.

— מען זינגט ביי אייך לידער וואס זענען א סך שעהנער ווי די אריעס פון די איטאליענער.

— דאס האט מיין מוזיק-לערער אויך געזאגט.

— און ער האט דיר געלערנט זינגען?

— ער האט מיר נאר אויסגעבילדעט — האט אלעקסיי געענטפערט — אבער געלערנט האט מיר דער גוטער גאט.

— זינג מיר דאס ליד נאך אמאל.

אלעקסיי האט אנגעהויבען זינגען. די טענער האבען געשטראמט פול און מעכטיג פון זיין ברוסט און ס'האט זיך געדאכט, ווי זיי וואלטען זיך געריסען פון דער טיפעניש פון א ליידענדיגער נשמה און וואלטען ארויסגעוויינט צער און יסורים אהן א שיעור.

די גרעפין איז פערכאפט געווארען פון זיין געזאנג, איז ממש פער'כשופט געווארען פון זיין ליד, און מיטאמאל האט זי זיך אויסגעדרייט צו איהם מיט איהר פנים. פון איהרע אויגען האבען זיך געגאסען טרעהרען, און ביי איהר האט זיך ארויסגעריסען:

— קענסטו מיר מוחל זיין?

און זי האט אויסגעשטרעקט צו איהם איהרע שעהנע ציטערדיגע הענד.

— וואס פריצ'טע זאל איך אייך מוחל זיין? — האט ער געפרעגט שטיל, און נישט גענומען איהר האנד.

— פארוואס איך האב דיך אזוי שלעכט בעהאנדעלט.

— איהר האט רעכט מיך אזוי צו בעהאנדלען.

— ניין, ניין, — האט די גרעפין אויסגעשריען — ס'איז געווען זעהר מיאוס פון מיר, וואס איך האב אזא געבילדעטען יונגעמאן ווי דו בעלאזט אנטאן אין א ליורעי, און דיר געלאזט מיר בעדינען ביים טיש. איך בעט דיך, זיי מיר מוחל.

(פארטזעצונג קומט)

אלער ארט
מאראסחע״ווראנסקע
ארביים. אויסגעפיהרט דורך יודישע
קוואליפיצירטע פאכמענער צו ביליגע
פרייזען מיט גאראנטיע נעמט אן
וועלניאזש, פעטריקאווער 27
פון 8 פריה ביז 8 אין אוונד. 674
פינקטליכע און רעעלע אויספיהרונג.

med. Dr. P. MARKOWICZ
פון פאריז צוריקגעקעהרט
ווענט אן איי מעדיצינישע קאסמעטיק האינעט
פעטריקויער 124 פון 3 ביז 7, הויט- און האר-קראנקהייטען, בעזייטיגונג פון געזיכטס-דעפעקטען, בילדונג פון די געזיכטס-ליניעס. נייעסטע הייל-מעטאדען. עלעקטראטעראפיע. 339

Dr M. Klaczko
KILIŃSKIEGO 117
ספעצ. פאר אויערן, נאז- און האלז-קראנקה.
עמפפאנגט אין לעטשניצע „פאמאך״ (אלעקסאנדראווסקא 1)
פון 9–11, פון 3–5 נ״מ אין לעטשנ. צו פעטריק. 62
פון 11–1 און פון 7–8 אוו., אין דערהיים פון 5–7

Dr. med. J. POLAKOW
ספעציאליסט פאר קינדער-קראנקהייטען
KONSTANTYNOWSKA 37, 39–75
נעמט אן פון 5–6.30 אוו. אינדערהיים און פון 2–3
אין דער לעטשניצע אויף נייעם מארק פעטריק. 294.

Dr. med.
J. SZMERŁOWSKI
פרויען-קראנקהייטען און אקושעריע
נעהמט אן פון 3 ביז 5. 469
17. פעטריקאווער 17. טעל. 7-13

ד״ר מ. וואַרפאַ
17 וואלטשאנסקא 17
טעלעפאן 28-83.
נעהמט אן פון 5 ביז 7 אין אווענט 1310

Dr. Adam GROSGLIK
Aleje Kościuszki 27, tel. 51-78
הויט און ווענערישע קראנקהייטען.
רענטגען און ליכט-היילאנסטאלט.
נעהמט אן פון 4 ביז 7 אין אווענט 111

Dr. med. Ludwik Rapeport
Pr. Narutowicza 25 (Dzielna)
Telefon 44-10 1000
ספעציאליסט פאר נאז, האלז און האר-קראנקהייטען.
נעמט אן פון 1 ביז 3 און פון 4 ביז 7 אוונט.

ד״ר י. הערשפינקעל
Zawadzka 15, tel. 11-87.
ספעציאליסט פאר קינדער-קראנקהייטען
נעהמט אן אינדערהיים פון 8 ביז 10 פריה און פון 3 ביז 5 נאכמ. און אין לעטשניצע „פאמאך״.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אפען פון 9 פריה ביז 7 אוונט

ד״ר וואלינסקי	נאז, האלז, אויערן-קר.	4–6
ד״ר קירשנער	קינדער-קראנקהייטען	9–12, 4–5.30
ד״ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	12–1, 5–6.30
ד״ר לוביטש	הויט- און געשלעכטס-קר.	12–2
ד״ר שמירגעלד	ציינער און מויל-קראנקה.	1–3
ד״ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	2–12.30
ד״ר קליינאפבערג	כירורגישע קראנקה.	1–2, 12
ד״ר בערנבאום	פרויען און געבורטס הילף	3–4

ספעציאל-טעראפיע, שפריצן, רענטגען-דורכלייכטונג, קוואַרץ-לאמפ, ביליגע פרייזן, אינדיווידועלע באהאנדלונג אין שטוב ביים חולה. 2120
אימפפונגען נעגען שקארלאטין.
אין דער לעטשניצע אין בעקאנט נעקומען דענטיסטישער קאבינעט
עס נעהמען אן:

ד״ר זילבערשטיין	ציינען-ארבעט	9–2 נ.מ.
ד״ר לאשינסקא בטאראאפאלסקא	ציינען-ארבעט	3–7.30

קינסטליכע ציינער, קראנען, פלאמבען, א. א. וו.

ג״ע מרים פארזשוצקי
נאך קורצע און שווערע ליידן איז געשטארבן אונזער ליבע מוטער, שוויגער-מוטער און גרויסמוטער
(אין עלטער פון 86 יאהר).
די לוויה קומט פאר היינט, דינסטאג, 1 אזייגער מיטאג פון טרויער-הויז, בזשעזשינער 25, וועגן וואס עס טיילן מיט אין גרויס צער
די פאמיליע.

בעקאנטמאכונג.
די בעוואוסטע ווארשאווער פירמע א. נ. J. KRZYPOW האט ערעפענט
לאדז, 16 בענעדיקטא 16
א מעבעל-לאגער
קויפט און פערקויפט אלערליי מעבעל, דיוואנען, ניי מאשינען, ווי אויך גארדעראבען, אנטיקען און פעלצען. כ״קויף פיאנינאס, און כ״צאהל די העכסטע פרייזן קומט און איבערצייגט אייך 289

ZJEDNOCZENIE PRACOWNIKÓW NIEWIDOMYCH
Urządza w **Sobotę**, dnia 13 listopada w **SALONACH FILHARMONJI** pod protektoratem pana Wojewody **Władysława jaszezołta WIELKI**
KONCERT-BAL
dochód z którego przeznaczony jest na warsztaty pracy dla Ociemniałych Członków Zjednoczenia.
W koncercie wezmą udział najwybitniejsze siły scen Warszawskich.—Bilety w cenie zł 10 do nabycia w biurze Zjednoczenia Pracowników Niewidomych, Ewangielicka 9 w lokalu Związku Harcerstwa Polskiego, w Księgarniach Gebetnera i Wolfa Piotrkowska 87, L. Fiszera Piotrk. 47, w kawiarni „Grand-Cafe" Piotrk. 72, w cukierni B. Gostomskiego Piotrk. 76 i w dzień balu w kasie Filharmoni Narutowicza 20 od godziny 10-ej rano. 602

איך מאך בעקאנט מיינע קונדשאפט, אז נאך מיין צוריקקעהר האב איך עראפנט א
טאפעציר-ווערקשטעל
אויף פאלודניאווא 4 (נעוואלב אין הויף) און בעזארג אויף לאגער פאלגענדע געגנשטענדע ווי: אטאמאנען, קאזעטקעס, געבעטע שטיהל אלעס צו ביליגע פרייזן און בעקוועמע בעדינגונגען.
מיט אכטונג ה. געפנער און מ. פאראח 679
(פריהער פלאץ וואלנשטשי 2).
כ׳נעם אויך אן פערשידענע רעפעראטורען און דעקאראציאנס-ארבייטען.

קעלנישע
ברומען-וואסער

גראד ווי אין גן-עדן
פריש, ערקוויקט
וועסט זיך פיהלן,
ווען אין דיין בעוואשנג
שטעלסט „ערָאס״-וואסער
ביליגסט!
צו בעקומען איבעראל!

Dr. med. W. EYCHNER
פרויען-קראנקהייטען און אקושעריע
זגערזשער 3א, טעל. 34 72
נעהמט אן אין דער לעטשניצע פעטריקאווער 294
פון 12 ביז 2 מיטאג, אין דערהיים פון 6–8 אוונד,
זונטאג — פון 11 ביז 12 מיטאג.

דאקטאר פון צאהן-מעדיצין
י. ביטענסקי
5 קאנשטאנטינער
נעהמט אן אלע טאג פון 9 פריה ביז 8 אוונט.

Lek. Dentysta Jakób Botwinik
Dr. med. A. SZMIRGELD
CEGIELNIANA 6, tel. 51-89

בעקאנטמאכונג.
איך מאך בעקאנט מיינע ג. קונדשאפט, דאס די פאבריק פון שאמאט-אייוועס און קאכלען פון די בעוואוסטע פירמע גרינהאלץ און ראזענבלום פון וואלשטשאנסקא 63 איז געוואורען טעמפארירט און כ׳האב געעפענט א פאבריק אויף
37 פעטריקאווער 37,
וואו איך בעזיץ א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע
שאמאט-אייוועס און קאכלען
רעיעלע בעהאנדלונג! ביליגע אויס-פיהרונג! מיט אכטונג
י. גרינהאלץ,
37 פעטריקאווער 37. 1913

אכטונג! אין מיין ערשטקלאסיגער אכטונג!
ק׳רזשנער וועלן אנגענומען זעמסליכע פעלץ-אויסאר-בייטונגען פון אייגענער און אנפערטרויטע ווארען צו ביליגע פרייזן גוטע בעדינגונגען.
מ. שאליט, פעטריקאווער 33

Czopki Hemorojdalne Gąseckiego
(מיט׳ן העהנ על) בעזייטיגען וועהטאג, ברענונג, בייסעניש, פערקלענערן געשווירען.
עס פערקויפען די אפטייקען. 1462

בעקאנטמאכונג.
די בעוו. פירמע ה. לאזניק א פראנס. האט געעפנעט
מעבעל-געשעפט
אויף גדאנסקא (דלוגא) 44, טראמוואי 6 און 8
קויפט פערשידענע מעבעל, דיוואנעס, פעלצען, אנטיקוואר, ניי-מאשינען אא.וו. צאהלט די העכסטע פרייזן
בעמערקונג: אין געשעפט איז שטענדיג אויף לאגער פערשידענע מעבעל צו פערקויפען. (פרוואט-וואוינונג בענעדיקטא 28).

טליתים-פאבריק
אייפערבאהנונג פון וואלענע, האלב-וואלענע זיידענע טליתים פאר גרויס-קלענער, ווי אויך טליתים-קאנטען הורט און דעטאל! מיט אויספערטיגונג, אויך נאראנטירט, שפאניער און ציצית צו בעקומען ביליגער ווי איבעראל
ביי א. ה. ציטראנאוסקי, קאמיעננא 6,
אין הויזען פוער, פארטערע. קומט און איבערצייגט אייך! 698
מערקונג: מ׳ערעכן אויך אנגענומען אלטע טליתים צו וואשען.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט
זגערזשא 17, טעל. 16-33.

ד״ר ראבאווסקי	נאז, האלז, אויערן קר.	3-2 11-10, $7\frac{1}{2}$–$6\frac{1}{2}$
ד״ר רוזשאנער	הויט-און געשלעכטס-קר.	11–10, 2–1
ד״ר גאלדשטיין-פאלאק	אויגען-קראנקהייטען	8-7 2-1
ד״ר יוסמאן	נערווען-קראנקהייט	2–12
ד״ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייט	5-4 12-10
ד״ר פאפיערני	פרויען-און געבורטס-הילף	6-5 1-$11\frac{1}{2}$
ד״ר קאנמאר	כירורגיש-אורא-לאגיע	2-1, 4-3
ד״ר וויינבערג	אינערליכע הערץ לונג-קר.	$7\text{-}5\frac{1}{2}$ 1-11
ד״ר סטופעל	רענטגען	12-10 6-4
א. גראדזענסקי	צאהן-ארצט	7–3
נ. ראזעס	צאהן-ארצט	2–9

צאהן-שמערצלאזע, בעהאנדלונג, קראנען, פלאמבען, א. א. וו. ביי דער לעטשניצע איז געעפנעט א

רענטגען-אינסטיטוט
היילונג פון הויט-קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונג, קווארץ-לאמפ, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען.
אימפפונגען נעגען שקארלאטין פון 4–5 נאכמ.
די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.
ריידען אין ד״ר שטאט.

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז: א חודש 4.00 זלאטעס. אויף דער פראווינץ ...
אנאנסע-פרייז: פאר׳ן טעקסט 15 גראשען, פארנט 20 גראשען, אין טעקסט 30 גר. ...

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk.: „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.